

Taboedoorbrekend
Het succes van Frans de Waal

Wonen naast een dispuithuis
‘Het is je reinste terreur’

25 jaar Zevenheuvelenloop
‘Accepteer de pijn’

jaargang 9 • nummer 6 • 6 november 2008
ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RABBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

**Het einde van
de academicus**

NOX

Nijmegen, omdat je de keuze hebt

Masterdag 13 november

www.ru.nl/master

Radboud Universiteit Nijmegen

één in weten

in

Nummer 6 • jaargang 9 • 6 november 2008

“Insecten zijn milieuvriendelijker te produceren dan vlees, beter verteerbaar én gezonder.” Tropisch entomoloog (insectenkenner) Arnold van Huis van de Universiteit Wageningen hield op 29 oktober op de bètafaculteit een pleidooi voor insectensnacks. De door hem meegebrachte meelwormbonbons en sprinkhaansnacks gingen er niet bepaald in als zoete koek. “Tsja, dat is de walgingsfactor”, constateert Van Huis spijtig.

Interview ‘In Italië vindt iedereen bètawetenschap mooi’
Hoogleraar Annalisa Fasolino trok tijdens haar oratie flink van leer tegen ‘het Nobelprijs-effect’ in de wetenschap en het ontbreken van vrouwen in benoemingscommissies. “Ik pleit voor een wet, waarin staat dat geen enkele beslissing genomen kan worden zonder dat vrouwen deel uit maken van de beslissende organen.”

14 Achtergrond 25 jaar Zevenheuvelenloop
Op 16 november vindt de 25ste editie plaats van de Zevenheuvelenloop. Vox vroeg vijftien wetenschappers en hardlopers op de campus hun licht te laten schijnen over het almaar populairder wordende fenomeen. “Het hardloopplicaam is een aangestuurde machine. Daar is niks heroïsch aan.”

22 Studenten Wonen naast een dispuuthuis
Het is niet altijd een pretje om in de buurt van een dispuuthuis te wonen. Blote piemels die door de heg steken, dronken geschreeuw dat de nachtrust verstoort en zelfgestookte vuren waar complete magnetrons op worden gegooit. Toch zijn veel burens uiterst tolerant als het om hun dispuutburen gaat. “Ik kan wel lachen om wat die jongens uithalen.”

en verder 4 nieuws & opinie 8 coververhaal 20 wetenschap 26 cultuur 30 Vox campus
32 Backstage

Bij dit nummer De intellectueel uithangen was vroeger (toen alles beter was) een stuk eenvoudiger. Je had jaren de tijd voor je studie en kon je naar believen verschansen in de academische loopgraven. In deze tijd van turbobeurzen is dat wel anders. Voordat je het weet, heb je een studieschuld waar een bank spontaan van zou omvallen. Jezelf eens lekker een paar jaartjes verdiepen in het vakveld staat gelijk aan financiële zelfmoord. Daarom heb ik moeite met de oude academische garde die moppert op de oppervlakkigheid en het gebrek aan bezieling bij studenten. Veel te gemakkelijk. Vandaar dat we in Vox een bredere discussie willen aanslingeren. In welk onderwijsstelsel zitten de huidige studenten gevangen? Is er wel sprake van vervlakking? Gaat de wetenschap ten onder aan de publicatiedwang? We trappen de discussie af met een volwaardige academische analyse. De studenten die het einde van dat artikel halen, ontkrachten overigens meteen het gelijk van de oude garde. /Chris-Jan van der Heijden

502

Voorlichtingsdag breekt records

Als de voorlichtingsdag van zaterdag 1 november een goede indicatie vormt voor het aantal aanmeldingen, wordt het volgend jaar druk op de universiteit. Een recordaantal van 2250 scholieren – 15 procent meer dan vorig jaar – kwam samen hun ouders een kijkje nemen op de campus. Daarnaast bezochten 360 Duitse studenten het programma dat speciaal voor hen was ingericht, ook een record. /RG

Harde knip toch verplicht?

Vanaf het studiejaar 2010-2011 moeten studenten eerst hun bachelor hebben voltooid voordat ze aan de master mogen beginnen. Met dat besluit heeft de ministeraad op 31 oktober een doorbraak geforceerd in de discussie over de zogenaamde ‘harde knip’.

Minister Plasterk hamert al sinds zijn aantreden op de zogenaamde harde knip. De minister vindt dat een harde knip de mobiliteit versterkt en het idee onderstreept dat de bachelor een afgeronde opleiding vormt. Met dat standpunt vindt hij echter stu-

denten en universiteiten, de Radboud Universiteit voorop, tegenover zich. Iemand die op één of enkele vakken na de bachelor niet heeft gehaald, loopt onnodige studievertraging op bij een harde knip, vinden zij. Bovendien is de Radboud Universiteit van mening dat de bachelor géén afgeronde opleiding is. In de praktijk accepteren de meeste opleidingen van de Radboud Universiteit daarom ongeveer 20 ECTS aan nog niet-behaalde tentamens. Enkele weken geleden verklaarde rector Bas Kortmann nog dat er in Nijmegen “voorlopig niets verandert aan de zachte knip”.

Met het besluit van de ministeraad lijkt Plasterk zijn gelijk gehaald te hebben. Zowel studentenvakbond LSVb als verenigingskoepel ISO hebben kritisch gereageerd op het besluit van de ministerraad. Rector Bas Kortmann studeert nog op de gevolgen ervan: “We zullen nagaan of de minister ‘de harde knip’ op kan leggen, of dat hiervoor de wet moet worden gewijzigd. Als dat het geval is moet de Kamer zich over de wetswijziging uitspreken. Dan zullen we de kamerleden alsnog proberen te winnen voor ons standpunt.” /RG

Printersgeluk

De eerste keer gebeurde het per ongeluk. Ik haalde een printje op bij onze afdelingsprinter, en nam net iets teveel papieren mee naar mijn kamer. Ik bladerde door wat ik dacht dat de notulen waren van een slaapverwekkende vergadering en las ineens: “Ik zoek een stuk of 50 voedermuizen. Ze zijn voor slangenvoer. Prijs notk.” Ik schrok wakker. Ik had een advertentie op marktplaats.nl voor mijn neus. Iemand had dat kennelijk naar de printer gestuurd. Nooit geweten dat een van mijn collega’s reptielen houdt. Tersluiks heb ik het velletje weer teruggebracht, maar bij het terugleggen viel mijn oog op een andere, ook niet voor bij bestemde uitdraai. Dit keer was het een mailwisseling. Ik kon er niets aan doen, maar ik kon niet voorkomen dat ik las: “Nee! Het is volstrekt ridicul om te denken dat dit een zinnige onderzoeksvraag is. Het is kolder, raaskal, beuzelarij! Ik weiger nog langer zulk gefabuleer te moeten lezen.” Ik kreeg er op slag goede zin van. Sindsdien ben ik verslaafd. Ik geef toe, het is puur slecht, het is voyeuristisch, maar het is zo verhelderend en bedwelmend. De printerbak als sleutelgat. Ik probeer oprecht om het te beperken. Ik stel mezelf niet verdekt op naast de printer, ik stuur geen blanco pagina’s aan

MGT

om een excuus te hebben, ik laat mijn eigen uitdraaien niet extra lang liggen zodat ik ze wel tussen andermans papieren moet uitvissen, maar als, aan het eind van de dag, de stapel niet opgehaalde prints bij het oud papier moet worden gelegd, houd ik mezelf niet in. Dan zie ik avonturen voorbijkomen van studenten in het buitenland, verslagen van jaargesprekken, literatuurlijsten van wanhopige promovendi, de bladmuziek van Ich bin wie du, een uitgebreide handleiding voor het scrubben van sinaasappelhuid en foto’s van een uit de hand gelopen feestje voor hoogleraren. Maar eerlijk gezegd, nog leuker is het om uit de gezwinde pas van een collega af te leiden dat er iets hots naar de printer is gestuurd. Nu woon ik vlak bij het apparaat en dan wil het wel eens gebeuren dat ik net iets eerder aan de blaadjes trek. “Nee, dat is voor mij”, klinkt het dan gestresst. “Natuurlijk”, zeg ik galant, en overhandig in een traag gebaar het document. Dagvaardingen, smeekbrieven aan deurgwaarders, adresjes voor een Brazilian wax, weekaanbiedingen bij de Aldi en afsprakkjes op de twintigste van het Erasmus. “Ik tjek alleen de toner” zeg ik dan. Maar ze geloven me niet meer. /Mgt

D O R P S P O M P

Wat hebben we de afgelopen maanden gesmuld van de Amerikaanse presidentsverkiezingen! Wordt het niet eens tijd om het entertainment in de Nederlandse politiek op te krikken met een gekozen premier?

Hans Bak, hoogleraar Amerikanistiek en spreker tijdens De Nacht van het Witte Huis

“Wat ik bewonder aan de Amerikaanse politici is dat ze zo dicht bij de mensen staan. Ze weten het gevoel te creëren dat je ze persoonlijk kent. Maar daar ligt een fundamentele, historische, gegroeide politieke cultuur aan ten grondslag. Je kunt dat enthousiasmerende, dat meeslepende niet zomaar naar Nederland halen door simpelweg het politieke systeem aan te passen. Wij zijn toch wat meer van doe-maar-gewoon.”

Piet-Hein Peeters, showmaster van De Nacht van het Witte Huis

“Zeker weten. Bij de vorige verkiezingen vond ik lijsttrekkersdebat op RTL4 een absoluut hoogtepunt, dus wat de gekozen premier betreft sluit ik me geheel aan bij de burgervader van deze stad met zijn roep om politieke change.’ Iedereen roept altijd dat het bij een gekozen premier alleen nog maar om de poppetjes gaat en niet om de inhoud. Hoe naïef! De poppetjes zijn de inhoud.”

Maarten Foekens, student internationaal recht en conflictstudies en enige McCain-aanhanger tijdens De Nacht van het Witte Huis

“Ik ben tegen een gekozen premier omdat het dan meer draait om de poppetjes dan om de inhoud. Waar dat toe leidt dat zie je in de Verenigde Staten: als het om de inhoud ging dan was niet 80 procent van de Nederlanders voor Obama.”

Pieter van der Minnen, gast bij De Nacht van het Witte Huis

“Moet entertainment het doel zijn dan? In een ideale situatie zou het helemaal niet belangrijk moeten zijn wie de premier is, maar gaat het om de inhoud. Anders krijg je situaties zoals het beroemde debat tussen Kennedy en Nixon. Radioluisteraars vonden toen dat Nixon gewonnen had, maar televisie kijkers wezen in overgrote meerderheid Kennedy aan. Kennelijk betoverd door zijn charme.” /RG

Reorganisatieplan bedrijfswetenschappen kritisch ontvangen

‘Het is geen 5 voor 12, maar al 3 uur’

Voor bedrijfswetenschappen nadert het uur van de waarheid. Het reorganisatieplan dat enkele tientallen medewerkers hun baan zal kosten, is kritisch onthaald door zowel medewerkers als studenten. Maar volgens het college is haast geboden.

“Eigenlijk is de Faculteit der Managementwetenschappen al jaren failliet, de opleiding bedrijfswetenschappen wordt door de universiteit in de lucht gehouden. Je kunt dat niet laten voortduren. Dat is diefstal van andere faculteiten.” Collegevoorzitter Roelof de Wijkerslooth liet er tijdens het overleg met de medezeggenschap geen misverstand over bestaan: de reorganisatie bij de opleiding bedrijfswetenschappen, het dichten van het financiële ‘lek’ van managementwetenschappen, is echt heel hard nodig. “Het is geen vijf voor twaalf. Het is al drie uur.”

Ondanks die urgentie werd het reorganisatieplan dat enkele tientallen banen kost, kritisch ontvangen door de medezeggenschap. Die had er vooral moeite mee dat medewerkers die ooit werden aangenomen als louter docent, nu worden afgerekend op onderzoeksvaardigheden. “Alsof je een loodgieter gaat verwijten dat hij te weinig muurtjes gemetseld heeft”, aldus Claudia Krops van de ondernemingsraad. Een ander kritiekpunt was dat alleen de goede onderzoekers mogen blijven volgens de plannen. Onderwijsvaardigheden spelen geen rol bij het bepalen van wie er mag blijven en wordt ontslagen. Collegelid Anton Franken moest bij de verdediging van het plan geregeld worden bijgestaan door Roelof de Wijkerslooth en de decaan van Managementwetenschappen Hans Mastop. Dat bij het afvloeiingsplan geen rekening is gehouden met onderwijs-

vaardigheden komt volgens Franken omdat “we niet weten hoe iemand in het contact met studenten functioneert. Dat is moeilijk vast te stellen”. Zijn opmerking dat studenten en quêtes “niet zwart-wit zijn, daar zit een groot grijs gebied tussen”, deed vele wenkbrauwen fronsen. De Wijkerslooth hielp zijn colle-

ga uit de nood door toe te zeggen dat het college de ontbrekende aandacht voor onderwijskwaliteit een “valide opmerking” vindt, waar het college nog naar zal kijken. Vóór maandag, want dan bepaalt de ondernemingsraad of ze zal instemmen met het reorganisatieplan. Of niet. /RG

Blij met Barack

Blijdschap in Lux toen in de loop van de Amerikaanse verkiezingsnacht bleek dat Barack Obama zijn voorsprong in de peilingen wist te verzilveren tot een klinkende overwinning. Het al wekenlang uitverkochte verkiezingspektakel *De Nacht van het Witte Huis* bood aan ongeveer 300 mensen de uitdaging om van tien uur ’s avonds tot tien uur ’s ochtends de verkiezingsstrijd te volgen op een groot scherm, afgewisseld met debat, muziek, standup comedy en film. Dankzij de medewerking van Nijmeegse wetenschappers en de studieverenigingen van amerikanistiek, bestuurskunde en politicologie werd het vooral een Radboudfeestje. /RG

Uitwisseling erg letterlijk genomen

Na een avondje stappen werden bewoners van Hoogevelde op vrijdag 31 oktober verrast door een onverwacht ‘bezoek’ aan hun studentenflat. Ze betrapten in hun gang drie vrouwen die er met twee volle tassen levensmiddelen vandoor wilden gaan. Twee van hen wisten te ontkomen, een derde vrouw werd tegengehouden. Het bleek te gaan om een 23-jarige Spaanse uitwisselingsstudente. De volgende dag konden de twee andere insluipers worden aangehouden, eveneens Spaanse Erasmusstudenten van 20 en 21 jaar. Volgens een bewoner van de gang was het drie-

tal binnengekomen via de nooduitgang die naar de aangrenzende gang leidt. Volgens de bewoner zijn de ouders, op zondag teruggekomen om hun excuses aan te bieden. “Ze zijn als de dood dat ze teruggestuurd worden naar Spanje.” Tegen het drietal is aangifte gedaan. De officier van justitie bepaalt of ze ook inderdaad vervolgd zullen worden. Het International Office van de Radboud Universiteit zegt officieel nog niet te weten dat het om uitwisselingsstudenten gaat en kan niets zeggen over eventuele consequenties. /RG

INGEZONDEN

Dagobert for president

Toen René ten Bos in de vorige editie van *Vox* de vraag werd gesteld of hij met Obama dan wel met McCain sympathiseerde, koos de filosoof voor Donald Duck. Een argument om tegen McCain te stemmen was dat hij, volgens Ten Bos, mede verantwoordelijk was voor de financiële crisis. Meneer Ten Bos geeft door zijn keuze voor Donald blijk van een fundamenteel verkeerd begrip van zowel de financiële crisis als, spijtig genoeg, Duckstad.

Meneer Ten Bos is wellicht nog zo in de ban van zijn onlangs verschenen boek 'Het geniale dier', dat hij het gesnater van een eend refereert boven de door hem bekritiseerde inhoudeloze speeches van Obama. Daarin kan ik hem geen ongelijk geven. Echter McCain verfoeien om zijn bijdrage aan de financiële crisis en dan D. Duck naar voren schuiven als nieuwe wereldleider gaat te ver. De financiële crisis is met name ontstaan doordat zowel particulieren als bedrijven meer geld uitgaven dan dat ze daadwerkelijk hadden. Als we nu één eend in Duckstad zouden moeten aanwijzen die van zulk gedrag een pereendificatie is, dan is het wel Donald. Hem naar voren schuiven als presidentskandidaat is dan ook van de zotte. Zouden wij niet veel liever zijn zuinige tegenpool, oom Dagobert, kiezen als toekomstig wereldleider? Zijn rust, behoedzaamheid en solvabiliteit zijn immers precies de eigenschappen die een president nodig heeft in deze financiële storm.

Bart van der Sloot, student rechten en filosofie

Asociale studenten geneeskunde moeten van de opleiding worden verwijderd, vinden de gezamenlijke medische faculteiten. De Radboud Universiteit vindt het a fuzz about nothing.

Discussieer mee op

VOXLOG.NL

Opleidingscommissie Culturele Antropologie en Ontwikkelingsstudies

De Opleidingscommissie Culturele Antropologie en Ontwikkelingsstudies was onaangenaam verrast door de berichtgeving over de opleiding in *Vox* van 23 oktober jl. Het beeld dat van de opleiding wordt geschetst, is gebaseerd op onvolledige en onjuiste informatie. De uitslag van de jaarlijkse Elsevier onderwijsenquête, waarmee het artikel begint, is 0.2 punten hoger dan vorig jaar, wat een eindbeoordeling van 7.1 oplevert. Het verschil met andere opleidingen is daarmee minimaal (gemiddeld 7.4). De negatieve score op het punt 'mogelijkheden om naar het buitenland te gaan of een stage te lopen' is van grote invloed geweest op het eindcijfer. In de enquête wordt echter niet gevraagd

naar de buitenlandse veldwerk mogelijkheden die de opleiding volop biedt en die de studenten als zeer positief ervaren. De uitspraken in *Vox* staan bovendien in schril contrast met de positieve interne beoordelingen, uitgevoerd door het IOWO. Ook de informatie over de studenteninstroom is onjuist. De instroom in de bacheloropleiding is even groot als vorig jaar, terwijl de zij-instroom van hbo-studenten is toegenomen. Het artikel in *Vox* schetst het verschil tussen antropologie en ontwikkelingsstudies als een urgent probleem. Het interdisciplinaire karakter van de opleiding staat echter centraal in de vormgeving van het profiel van de Nijmeegse opleiding en studenten beschouwen deze interdisciplinariteit als een belangrijke meerwaarde. De opleiding heeft inderdaad te maken met stafleden die met pensioen gaan, maar zowel hoogleraren als onderwijsdirecteur zoeken naar geschikte vervanging om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen.

Opleidingscommissie Culturele Antropologie en Ontwikkelingsstudies

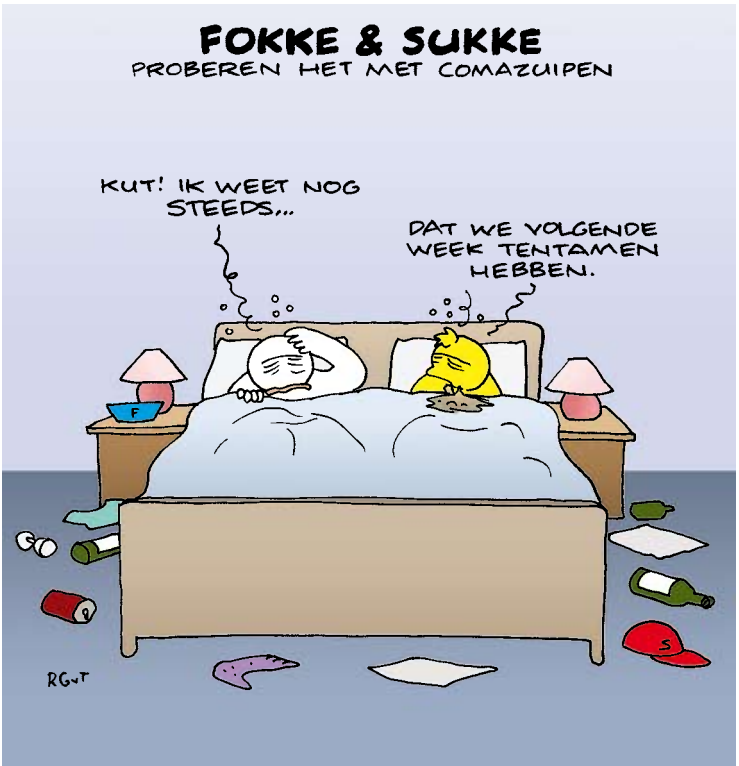
Naschrift redactie: volgens de cijfers van het bureau Inschrijvingen is de bachelorinstroom teruggelopen van 56 in 2007 naar 50 in 2008, inclusief hbo-instromers. In 2004 was de instroom nog 80 eerstejaars.

‘Promoveren op beurs geen optie’

De Radboud Universiteit ziet promovendi als onderzoekers en niet als studenten. Nijmeegse promovendi hoeven dan ook niet te vrezen dat hun salaris wordt omgezet in een studiebeurs. Daarmee neemt de universiteit een ander standpunt in dan de Vereniging van Nederlandse Universiteiten (VSNU), die bij de minister pleit voor het toestaan van de zogenaamde 'beurspromovendus'.

Promovendi zijn al een paar jaar de inzet van een levendige discussie in de academische wereld. Centrale vraag: is hun vierjarige promotietraject een verlenging van hun studie, of het begin van een carrière als onderzoeker? Afgeleide vraag is vervolgens: moeten promovendi een studiebeurs krijgen of een salaris? Een promovendus met een beurs kost de universiteit in vier jaar tijd naar schatting een ton, terwijl een promovendus in loondienst al gauw voor 150.000 euro de boeken in gaat. Verschillende universiteiten hebben daarom de afgelopen jaren geëxperimenteerd met 'bursalen', oftewel beurspromovendi. De voorstanders van de bursalen

kregen onlangs steun van de VSNU, die in een brief aan minister Plasterk pleit voor het mogelijk maken van beurspromovendi. Belangrijk argument: in de meeste andere landen wordt ook met beurspromovendi gewerkt. Woordvoerder Willem Hooglugt van de Radboud Universiteit maakt echter onomwonden duidelijk dat de VSNU daarmee niet het standpunt van alle universiteiten vertolkt. "De Radboud Universiteit is van mening dat promovendi junior-onderzoekers zijn. Promoveren is een baan en dat moet ook als zodanig gewaardeerd worden. Het is de manier om draagvlak onder de toekomst van de wetenschap te bouwen." Gertjan Tommel is promovendus bij managementwetenschappen in Nijmegen en voorzitter van de landelijke belangenvereniging voor promovendi, de PNN. Hij verbaast zich over het standpunt van de VSNU. "De Europese Commissie heeft in een charter vastgesteld dat promovendi beschouwd moeten worden als professionals, en niet als studenten. Nederland geldt daarbij niet als achterblijver maar juist als gidsland." /RG

Fietsen aan de ketting

Sinds 3 november is het zover: fout geparkeerde fietsen kunnen aan de ketting worden gelegd. Pas nadat je tien euro hebt betaald aan de beveiligingsdienst (die je eerst moet bellen), wordt het slot weer verwijderd. Op *Voxlog* en *Radboud-net* spreken studenten en medewerkers er schande van, maar het Universitair Vastgoed Bedrijf (UVB) is onvermurwbaar. Hoofd Onderhoud Frits Dixel reageert op de zes voornaamste bezwaren.

Bezwaar 1: Het middel is buitenproportioneel zwaar.

"Nee, want we gaan niet alle fietsen aan de ketting leggen. De afgelopen maanden hebben we fout geparkeerde fietsen naar de kelders verplaatst, zonder boete. Dat blijven we doen. Er is alleen een kleine groep fietsers die hun rijwiel aan een paal of hek vastmaakt, en daarmee eigenlijk een

lange neus trekt naar de beheerders. Die personen vinden straks een ketting om hun fiets."

Bezwaar 2: De fietsenchaos geeft kleur aan de campus.

"Dat mag je vinden, maar fout geparkeerde fietsen vormen een blokkade voor de hulpdiensten en kunnen daardoor een gevaar opleveren. Dat is geen theoretische situatie. Al zeker twee keer hebben we te maken gehad met mensen die onwel werden, maar die pas door een ambulance konden worden bereikt nadat onze beveiligingsmensen tientallen fietsen opzij hadden gegooid. Het vrijhouden van de hulproutes is nu eenmaal onze verantwoordelijkheid."

Bezwaar 3: Juridisch mag het niet.

"Onze openbaar toegankelijke delen van de campus vallen onder de Algemeen Plaatselijke Verordening van de gemeente Nij-

megen. Die is onlangs op dit punt aangescherpt omdat de gemeente zelf ook fietsen verwijderd. De juridische inbedding is dus geen probleem. Eventueel zou je bij de rechter kunnen aanvoeren dat het middel buitenproportioneel is. Maar ik betwijfel of zo'n procedure kans van slagen heeft."

Bezwaar 4: De fietsenkelders zijn lastig te bereiken, vooral in het Huygensgebouw.

"Daar proberen we zoveel mogelijk aan te doen. De auto-ingang naar de parkeerkelder onder het Linaeusgebouw krijgt binnenkort bijvoorbeeld een fietsstrook. En ook de ingang van de fietsenkelder van het collegezaalcomplex wordt fietsend bereikbaar. Alleen de fietsenkelder van het

Huygensgebouw zul je ook in de toekomst met de fiets aan de hand moeten blijven betreden. Daar is destijds gewoon niet goed over nagedacht."

Bezwaar 5: Er zijn te weinig plekken om je fiets neer te zetten.

"Dat is lange tijd een reden geweest om terughoudend te zijn in onze acties. Maar de laatste jaren zijn er veel stallingplekken bijgekomen zodat er heus genoeg ruimte is voor iedereen."

Bezwaar 6: Het is vechten tegen de bierkaai. Over een jaar kun je weer opnieuw beginnen.

"Nee hoor, want het is geen tijdelijke actie. Dit blijven we doen voor onbepaalde tijd."

OVER DE SCHUTTING

Vijf jaar na de oprichting omarmt de Universiteit van Maastricht de virtuele schijnwereld *Second Life*. De reden: de Maastrichtse marketingstudenten vonden het vak brand management toch wat te ver van de realiteit af staan en 'praktijkervaring' in een fake omgeving is wat hen betreft de oplossing. Op een van de buitenwereld afgeschermd eilandje in de virtuele wereld mochten de studenten een winkeltje in shampoo en deo opzetten en hun hele repertoire aan sneaky reclametechnieken uit de doos halen om zoveel mogelijk te verkopen. De studenten zijn laaiend enthousiast en op zoek van een uitgever uit New York worden de

Maastrichtse ervaringen met *Second Life* opgenomen in een boek over nieuwe technologieën in het onderwijs. Aan de andere kant van het land vertoeven Rotterdamse studenten in heel andere fictieve sferen: ze oefenen samen met een groep Hindoestaanse jongeren voor een mierzoete Bollywood-musical. Een stel idealistische studenten hoopt met de melodramatische musical de identiteit van de jongeren te vormen en de integratie van verschillende culturen te bevorderen. Het identiteitsvormende onderwerp van de musical: twee vrouwen die hysterisch en zingend om een man strijden.

De ondergang van de academische cultuur

Vox brengt in de komende nummers de kansen en bedreigingen van het huidige academische onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek in kaart. Waar liggen de kansen? Welke bedreigingen liggen op de loer? De aftrap wordt verricht met een essay van Grahame Lock, hoogleraar Politieke theorie en filosofie van de managementwetenschappen. 'De hele dogmatiek van kwaliteit in het onderwijs is nep. Waar het namelijk echt om draait, is de arbeidsmarkt.'

Er wordt tegenwoordig vaak gesproken over een 'crisis in het onderwijs'. Het niveau op scholen en universiteiten, uitzonderingen daargelaten, is gedaald en zal blijven dalen. Vanuit het standpunt van *bildung* of educatie gemeten, is er wellicht inderdaad sprake van een catastrofe. Maar dat interesseert de arbeidsmarkt niet. De werkgever wil alleen maar betalen voor dat wat hij strikt nodig heeft: doorgaans een gestandaardiseerd, uitwisselbaar instrument, een 'arbeidskracht'. De daling van het niveau van het onderwijs waar de Commissie Dijsselbloem onlangs over rapporteerde, is veel meer een politiek thema, door bepaalde politieke stromingen aangewengeld om het ongenoegen onder ouders en scholieren uit te buiten. Dit ongenoegen heeft te maken met het feit dat kinderen en jonge mensen inderdaad grofweg minder weten en minder kunnen dan vroeger en dat ze in de toekomst nog minder zullen weten en nog minder zullen kunnen. De daling is structureel en internationaal: deze daling is in wezen geen gevolg van een falen van het onderwijsbeleid van de overheid, maar een normaal en zelfs voorspelbaar aspect van de ontwikkeling van de laatkapitalistische economie en samenleving.

Praten in dogma's

Sommige politici denken te moeten en te kunnen ingrijpen. De overheid, de partijen, de minister van onderwijs (welke minister van onderwijs ook) komen steeds met uitspraken van een optimistische en vastberaden

teneur. Deze uitspraken zijn helaas grotendeels pr en spin. Ooit bestond er consensus in de westerse wereld dat onderwijs gericht dient te zijn op de geestelijke en moreelpraktische ontwikkeling van de mens. Dit is wat er nu, sinds een paar decennia, radicaal aan het veranderen is. Iedere overheid, ieder ministerie van onderwijs, de Europese Unie, de verenigingen van werkgevers, alle zijn het er nu over eens dat het doel fundamenteel anders moet worden geformuleerd – en zo goed als uitsluitend op deze alternatieve manier. Op dit punt is er, wat het achterliggende dogma betreft, nauwelijks onderscheid tussen opeenvolgende kabinetten, ook niet tussen hun 'strategische plannen' voor onderwijs op school-, hbo- en universitair niveau. Want de achterliggende fundamentalistische ideologie, hoe primitief ook, is in alle gevallen dezelfde: de pseudo-religie die neoliberalisme of 'managerialisme' heet. De 'managerialist visie' op het onderwijs is doorspekt met termen als kwaliteit, kwaliteitszorgstelsels, excellentie, transparantie, keurmerken, *benchmarking* en visitiestelsels. Iedereen hanteert hetzelfde jargon. Na minister Plasterk zal zijn opvolger dezelfde taal spreken en ook zijn opvolger na hem – zo niet tot in de eeuwigheid. Of in ieder geval zolang de samenleving de huidige structuur kent. Want wie structureel het primaat van economische winst voorop stelt, werkt afbraak van academische normen in de hand. Een recent statement van hetzelfde ministerie geeft de problematiek duidelijk weer: een

'nieuwsbericht' van 7 juli 2008, voorbereid door de 'Directie Communicatie'. Het bericht heet: 'Onderwijs met ambitie: kwaliteitsagenda voor het voortgezet onderwijs' (ook 'ambitie' is een sleutelbegrip in de nieuwe *managementspeak*). 'Op voorstel van staatssecretaris van Bijsterveldt,' lezen we, 'is het kabinet afgelopen vrijdag akkoord gegaan met de kwaliteitsagenda voor het voortgezet onderwijs. Hierin zijn de prioriteiten voor de komende drie jaar vastgelegd. Met de kwaliteitsagenda wordt aangegeven op welke wijze deze prioriteiten, die bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, gerealiseerd kunnen worden.' Nu verwachten we, de woordenschat van de ambtenaren kennend, iets over 'uitdagingen'. We worden niet teleurgesteld: 'De uitdagingen in het onderwijs blijven onverminderd groot. Die uitdagingen pakken we op.' Maar hoe wil men de uitdagingen concreet oppakken? 'Met aantoonbare verbetering' van de basis (taal en rekenen) en 'met verstevigen van de positie van de leraar in het hele onderwijsstelsel', om 'goede en betrouwbare examens' niet te vergeten (zo'n tekst schrikt niet voor banaliteiten). Dit is de totaliteit van het verhaal, behalve dat – een slimme politieke zet – het ministerie ons ook verzekert dat al deze elementen van de 'kwaliteitsagenda' – waar, niet te vergeten, het kabinet zelf zich over heeft gebogen: zo veel wijsheid! – 'geheel in lijn zijn met de aanbevelingen van de Commissie Dijssel-

'Wie structureel het primaat van economische winst voorop stelt, werkt afbraak van academische normen in de hand'

‘Het gaat om de algemene Disneyficatie van het sociale leven, de affreuze celebrity culture, de bling-bling politici, het huiveringwekkende verval van de massamedia – al dit naast de opkomst van de beruchte McUniversities’

bloem, focus en koersvastheid’. Deze hele dogmatiek van kwaliteit is echter nep. Waar het namelijk echt om draait, is de arbeidsmarkt. De Europese Commissie stelt bijvoorbeeld letterlijk dat ‘het succes op de arbeidsmarkt een van de belangrijkste indicatoren moet zijn voor de kwaliteit van de universitaire prestaties’. De term ‘kwaliteit’ zoals door een ministerie van onderwijs aangewend, heeft op die manier weinig of niets te maken met wat dezelfde term in de normale taal betekent. Integendeel: deze term maakt deel uit van een ideologische kruistocht. Een kruistocht waarvan het de bedoeling is de ‘ouderwetse’ begrippen van bildung en educatie te vervangen door een eendimensionale gerichtheid op de vraag: hoe kan het onderwijsstelsel zo worden geherstructureerd dat het op een maximaal efficiënte manier de behoeften van de markt dient? Dat wil zeggen, in het bijzonder van het bedrijfsleven en van de infrastructuur – inclusief staatsbestuur en -beheer enzovoort – die nodig is om het bedrijfsleven optimaal winstgevend te laten functioneren.

In dienst van de economie
Het officiële begrip van kwaliteit

is dus fake. De Oxford-hoogleraar in het Sanskriet, Richard Gombrich, schrijft: ‘De vervanging van de werkelijke kwaliteit van vakbekwaamheid door iets wat ‘kwaliteitscontrole’ wordt genoemd, is een schijnvertoning van Orwelliaanse afmetingen. Daardoor wordt intellectuele integriteit systematisch vernietigd.’ Laat ik het, voor het gemak en misschien ook voor de lol, vergelijken met het leren spelen van de klassieke piano. Tot nu toe worden pianostudenten, zelfs aan de conservatoria, beoordeeld in hun spelen van Mozart, Beethoven of Willem Pijper door een commissie van pianisten. Iedereen die een beetje ervaring heeft met zo’n procedure, weet hoe ingewikkeld een dergelijke beoordeling is. Het ene jurylid vindt mooi wat een ander lelijk vindt, terwijl een derde lid van mening is dat het stuk juist lelijk dient te worden gespeeld om zijn ware essentie tot uiting te laten komen. Vanuit de dogma’s van de New Public Managers bekeken, klopt deze manier van doen pertinent niet. De hele procedure dient te worden vervangen door een stelsel van ‘betrouwbare indicatoren’: hoeveel noten heeft de examinandus gespeeld binnen een half uur? Hoeveel decibel heeft hij geproduceerd? Hoe vaak heeft hij gebruik gemaakt van de linker pedaal? Nu is het voordeel van het invoeren van zulke indicatoren dat er een grote mate van ‘fairness’ wordt geïntroduceerd in de procedure. In de praktijk kan dat neerkomen op standaardisering en middelmatigheid, dus op de vernietiging van de muziek als zodanig. Deze verschijnselen heten echter ‘rechtvaardigheid’ in de taal van sociaaldemocraten, christendemocraten, liberalen en de rest. Een tweede, nog groter, voordeel

is dat de commissie voortaan in handen kan worden gegeven van het management. Het management heeft weliswaar geen enkel idee van muziek, maar is als gevolg van de nieuwe procedure wel in staat om de desbetreffende indicatoren te vergelijken en daardoor een gezaghebbend oordeel te treffen. Op deze manier raken de professionals, in casu de docenten en musici zelf, hun controle over de conservatoriumopleiding kwijt. Laten we hopen dat het daar toch niet gebeurt. Want een soortgelijke benadering wordt momenteel toegepast op bijna ieder onderwijsniveau en op bijna iedere onderwijsinstelling. Geen wonder dat Chris Lorenz van de Vrije Universiteit Amsterdam de suggestie heeft gedaan dat ‘het mooiste [zou] zijn om het hele onderwijsbeleid af te schaffen’. Het is wel pijnlijk om te moeten toezien wanneer ministers steeds met een *bright new idea* van dit ‘managerialist soort’ (meer efficiency! meer markt! meer toezicht!) komen, alsof ze het zelf net hadden bedacht, terwijl het in werkelijkheid een platvloerse kopie is van een beleid dat al lang geleden is ingevoerd in andere Europese landen, bijvoorbeeld in Groot-Brittannië (dikwijls met desastreuze gevolgen). Over plagiaat gesproken... Of de VSNU, of NWO, of de afzonderlijke universiteiten, of de hbo-instellingen, of de middelbare scholen – alle hanteren nu, worden gedwongen dezelfde fundamentalistische taal te hanteren. Hetzelfde geldt voor alle 46 lidstaten die meedoen aan het zogenaamde ‘Bolognaproces’. Dit toverwoord slaat op een gezamenlijke intentieverklaring van een ‘eengemaakte Europese hogere onderwijsruimte’, de gelijk-

schakeling van de in de verschillende landen bestaande hogere onderwijssystemen, op basis van één algemeen model. Onderwijs, en meer in het bijzonder hoger onderwijs (en onderzoek), worden in deze context hoe langer hoe meer gezien als een wapen in de economische oorlogsvoering. Met andere woorden: het Bolognaproces heeft als doel de ‘economisering’ van het onderwijs, het vervangen van de ‘verouderde’ notie van bildung door een begrip van onderwijs als instrument in dienst van het heersende economische stelsel.

Bildung betaalt niet

In het Bologna-proces komen we dezelfde ‘managerialist begrippen’ tegen als in het Nederlandse onderwijsbeleid. Waar het dit soort megalomane plannen betreft, hebben we niet zozeer te maken met ‘beleid’, maar veel eerder met een enkele, alomvattende, globale ideologie die overal en op iedere sociale institutie van de Europese en westerse wereld – in dit geval op het onderwijsstelsel – wordt toegepast. Leraren op de middelbare school, docenten van het hogere beroepsonderwijs, onderzoekers aan de universiteit: alle klagen ononderbroken over de voortschrijdende hyperbureaucratisering van hun instellingen, dus over de symptomen. De vraag is echter of ze begrijpen wat daar de oorzaken van zijn. Deze zijn zeker geen ‘foutieve’ besluiten genomen in Den Haag of ‘overdreven’ pogingen om de desbetreffende instituties te rationaliseren. Integendeel, ze maken (een klein) deel uit van de massale veranderingen die parallel lopen met de globale machtsovername door de meest regressieve krachten van wat vroeger het ‘grootkapitaal’ heette. Overigens is dat grootkapitaal er nog, hoe het ook mag worden genoemd. Dit grootkapitaal wil vooral winst maximaliseren. Waarom zou je één cent meer uitgeven, wat de inputkosten betreft, als je de output – het ‘product’ – toch zonder die extra kosten kan leveren en verkopen tegen dezelfde of een hogere prijs?

Laten we nu de rechtstreekse consequenties van dit standpunt toepassen op de onderwijssector. Waarom zouden de ‘heersende klassen’ één cent meer besteden aan het opleiden van een scholier dan nodig is voor het leveren van het desbetreffende product? Een scholier-met-eindexamen (of met minder, als minder voldoende is), een student-met-diploma, enzovoort, in staat om zijn ‘bijdrage te leveren’ aan de zogenaamde ‘kenniseconomie’. Met andere woorden, waarom zou het onderwijsbeleid van welke staat dan ook zich de geringste zorgen maken over bildung – in de zin van dat wat een mens nodig heeft: het repertoire van kennis en skills waar hij of zij over moet beschikken om (zie boven) een waardevol en beschaafd leven te leiden – als de kosten daarvan geen profijt opleveren ten aanzien van de behoeften van de arbeidsmarkt en van wat, in een eufemistische frase, Nederland Kennisland of de Lissabon-agenda wordt genoemd? Deze simpele waarheid verklaart al een groot deel van de onderwijs Hervormingen van de afgelopen decennia. Die laat ook zien dat het geen enkele zin heeft om een appel te doen op ‘de overheid’ of op ‘de politiek’ om de toestand te verbeteren. Op dat niveau is men in feite al lang bezig met het ‘verbeteren’ van de situatie. Dat wil zeggen, verbeteren volgens de criteria van denkbeeldige kwaliteit, excellentie en efficiency, waar we het al over hebben gehad: met *real life* ver-slechteren, als het werkelijk om bildung zou moeten gaan. Komisch in dit verband is bijvoorbeeld alweer de aanbeveling van de Commissie Dijsselbloem: na te hebben geconstateerd dat

er iets ernstig mis is met het Nederlandse onderwijsstelsel, zoekt de commissie de oplossing in meer indicatoren en strengere ‘kwaliteitscontroles’! Een van de meest gemakkelijke suggesties in dit verband is de voorgestelde invoering van strikte overheids-surveillance van het middelbare onderwijs op basis van ‘wettelijk vastgelegde deugdelijkheidseisen’. Ziet u het al voor u? De talloze nieuwe inspectiecommissies, de eindeloos tijdroevende nieuwe accreditatieprocedures en nog veel meer, allemaal gebaseerd op deze nieuwe, door de overheid vastgestelde – wettelijk vastgestelde! – eisen, die dus dwingend zullen worden toegepast op weerloze leraren en kinderen. Maar door de vermarkting, de commercialisering, de privatisering en de daaruit noodzakelijk voortvloeiende hyperbureaucratisering van sociale diensten, hebben de overheden zichzelf laten degraderen tot zo goed als machteloze instanties in een wereld waar toch vrijwel alles om macht draait – en steeds minder op democratische besluitvorming.

McUniversities

Als er een crisis in het onderwijs is, dan ligt deze crisis niet waar de politici vermoeden. Deze politici – maar zij zijn zelf in het algemeen niets meer dan de dragers van de *zeitgeist*, of zo u wilt van ‘hogere belangen’ – zorgen ervoor dat wat moet functioneren daadwerkelijk functioneert. Te weten de toenemende aanpassing van het onderwijsstelsel aan de dalende competentiebehoeften van de arbeidsmarkt (zie Harry Braverman). Met, uiteraard, de nodige kleinschalige uit-

zonderingen waar altijd een oplossing voor is, bijvoorbeeld het importeren van de gevraagde topkennis of van de topdenkers en -doeners uit Harvard of Oxford of het Verre Oosten. De verdomming van het onderwijs staat niet alleen, maar is aldus één aspect van een veel bredere ontwikkeling. Met de verdere opkomst van het eendimensionale kapitalisme, dat geen plaats meer inruimt voor andere dan winstgevendende activiteiten, verdwijnt op den duur de hoge cultuur en alle niet-instrumentele, oftewel niet-winstgenererende activiteiten. Het gaat dus niet alleen om de onderwijsverdomming. Het gaat tevens om de algemene Disneyficatie van het sociale leven, de affreuze *celebrity culture*, de bling-bling politici, het huiveringwekkende verval van de massamedia – al dit naast de opkomst van de beruchte McUniversities (waar Dennis Hayes en Robin Wynyard over schrijven). Moeten wij – die van onze scholen en universiteiten houden, van geleerdheid en de onbelemmerde zoektocht naar waarheid – wanhopen? Enerzijds: er zijn duizenden mensen – van scholieren en studenten tot leraren, docenten, rectores magnifici en voorzitters – die zich op verschillende wijze verzetten tegen specifieke consequenties van dit beleid. Anderzijds: in Wenen pleegt men te zeggen: ‘Die Lage ist hoffnungslos, aber nicht ernst.’ En inderdaad, hoe hope-loos het ook mag zijn, het onderwijsbeleid van onze politieke would-be meesters kan ondanks alles niet helemaal ernstig worden genomen. Met dat beleid moeten we natuurlijk tactisch rekening houden, om de ergste uitwassen ervan te pareren. Maar de oorzaken en de oplossing op langere termijn liggen op een volstrekt ander niveau. x

Dit essay is een ingekorte versie van een artikel dat binnenkort verschijnt in het tijdschrift Filosofie.

*Tekst: Grahame Lock
Illustraties: Vjselaar en Sixma*

Publicatiedwang

In *Vox 8* (verschijnt 4 december) gaan we dieper in op de cultuur van het academische scores en het belang van wetenschappelijke publicaties. Zijn wetenschappers slaven van de publicatiedwang of houdt deze publicatieprikkels wetenschappers juist scherp en komt dat de kwaliteit van hun werk ten goede? Je kunt alvast meedoen aan de discussie op www.voxlog.nl/blog/forum.

Annalisa Fasolino

‘Ik praat zacht, maar vecht als een tijger’

Hoogleraar Annalisa Fasolino trok tijdens haar oratie ter aanvaarding van de leerstoel Computational Condensed Matter op 29 oktober flink van leer tegen ‘het Nobelprijs-effect’ in de wetenschap en het ontbreken van vrouwen in benoemingscommissies. “Ik pleit voor een wet, waarin staat dat geen enkele beslissing genomen kan worden zonder dat vrouwen deel uit maken van de beslissende organen.”

1 *In uw oratie omschrijft u uzelf als een Italiaanse die leerde ‘zacht te praten, en nooit onnodig de aandacht te trekken’. Maar nu trekt u hard van leer tegen de vrouwenonvriendelijkheid in de wetenschap, in Nederland in het bijzonder.*

“Ik vind het verschrikkelijk om op de voorgrond te treden. Ik ben er niet bang voor, maar ik haat het om hard te moeten praten. Ik vecht met mijn stem en vind het moeilijk om mezelf aan te prijzen. Aan de andere kant kan ik wel vechten als een tijger voor mijn studenten en voor het instituut. De wetenschap is denk ik ook niet gebaat bij de huidige sfeer van overdreven persoonlijke ambitie. Ik noem dat voorzichtig ‘het Nobelprijs-effect’, waarbij wetenschappers op persoonlijke titel worden gewaardeerd voor iets wat toch bijna altijd een groepsinspanning is geweest. Wetenschappers streven naar citaties, *invited talks*, een andere groep voor zijn, de fouten van anderen bloot leggen, vaak uitgedrukt op een tamelijk agressieve en soms seksistische manier. Dat competitieve aspect doet mij juist niets. Ik denk dat veel vrouwen – maar ook mannen – dat zo voelen. De huidige zoektocht naar helden is niet zo zeer vrouwenonvriendelijk, als wel bescheiden-persoon-onvriendelijk en sociaal-persoon-onvriendelijk. Daarom komen er zo weinig vrouwen in de wetenschap terecht.”

2 *U bent aangesteld in het jaar dat de universiteit beleid voerde voor meer vrouwelijke hoogleraren. Blij met die positieve actie?*

“Nou ja, ik hoop dat mijn aanstelling niet zou zijn gebeurd als ik niet goed in mijn vak zou zijn.”

3 *Verwijst u daarom in uw oratietitel expliciet naar Virginia Woolf’s ‘A room of one’s own’, waarin zij een lans breekt voor de emancipatie van vrouwen?*

“Ik las Virginia’s boek voor het eerst als studente op de universiteit. Ik herkende me in haar: eigenlijk is er in honderd jaar niet zo veel veranderd. Het belangrijkste is niet dat vrouwen per se moeten meedoen aan de wetenschap, maar dat de wetenschap er zo veel van kan profiteren. Meer diversiteit zorgt voor meer creativiteit. Wetenschap moet meer als groep bedreven worden. Er zijn zulke grote problemen rondom de energievoorziening, het klimaat en onwetendheid in het algemeen. Daar zouden we zoveel meer voor kunnen betekenen met een solidaire samenwerking.”

4 *Wat zou u als eerste aanpakken om dat te bereiken?*

“Er zijn nog steeds te veel evaluatiecommissies en benoemingscommissies waar geen enkele vrouw in zit, laat staan een andere minderheid. Ik pleit voor een wet, waarin staat dat geen enkele beslissing genomen kan worden zonder dat vrouwen deel uit maken van de beslissende organen. Geen benoeming wordt gedaan, geen nieuw project gefinancierd, als niet ten minste een derde deel van de commissie uit vrouwen bestaat. Het is zo’n eenvoudige oplossing. Dan heb je al die cadeaus niet nodig.”

5 *Cadeaus?*

“In mijn twaalf jaar in Nederland heb ik vele goed bedoelde acties van positieve discriminatie meegemaakt, bij de FOM (Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie, *red.*), de NWO (Nederlandse organisatie

voor Wetenschappelijk Onderzoek, *red.*), bijna alle universiteiten. Ik heb er goed van geprofiteerd, maar de vele acties ten spijt blijft de aanwezigheid van vrouwen in wetenschappelijke organisaties veel te klein. Daarom vind ik dat we iets anders moeten proberen.”

6 *Waar komt uw fascinatie voor fysica vandaan?*

“Met fysica bouw je een beeld van de wereld. Het is bijna filosofisch. In mijn werkveld bestuur ik materialen en hun structuren en kijk ik hoe de structuur van invloed is op de eigenschappen van het materiaal. Daar maak ik modellen van. De samenwerking van atomen is door een vast setje wetten geregeld en toch heel complex. In Italië, waar ik geboren ben, vindt iedereen bètawetenschap spannend en mooi. Hier in Nederland merk ik dat bètawetenschap toch vaak als saai wordt gezien en dat is jammer. Misschien ligt dat aan de geschiedenis. Met Galileo begon de fysica, en die man schreef als een dichter. In Italië is de koppeling van natuurkunde aan techniek nooit zo sterk gemaakt. Daar ben je fysicus óf engineer. Natuurkunde wordt in Italië meer gewaardeerd voor haar inherente schoonheid, dan voor de toepassing. Wellicht voelen vrouwen zich in Italië daarom meer betrokken tot de fysica.”

7 *In dat geval lijkt een pleidooi voor meer dichterlijke natuurwetenschappen meer hout te snijden dan uw ‘een-derde-vrouwen’-wet.*

“Het is een feit dat vrouwen tot nu toe niet veel hebben gepresteerd in de fysica. In mijn studies ben ik zelden een vrouwelijke naam tegen gekomen. Sinds

Galileo is er weinig veranderd. Als studente was mijn vrouw zijn geen hindernis, gewoon een feit, maar hoe hoger ik kwam – en hoe minder vrouwen er overbleven – hoe duidelijker het een rol ging spelen. Blijkbaar is er toch een extra maatregel nodig om vrouwen te behouden voor de fysica.”

8 *Uw vakgebied is computational condensed matter. Dat klinkt niet bijzonder sexy of poëtisch.*

“Het is juist een prachtig vakgebied. In Italië praatte ik er vaak over met vrienden – net als over films, boeken en vakantie. Dan leg ik bijvoorbeeld uit waarom de stof grafeen zo interessant is: het is een structuur die slechts één atoom dik is. Het zou eigenlijk heel instabiel moeten zijn, maar toch blijft die laag heel stijf. Hoe kan zoiets onlogisch eigenlijk bestaan? Dat is ontzettend interessant. Het is toch van de gekke dat het hier sociaal geaccepteerd is dat je niets van logica of wiskunde weet, en dat het bijna charmant is om niet goed te kunnen hoofdrekenen?”

9 *Snakt u soms niet terug naar uw Italiaanse bakermat?*

“Laat er geen misverstand over bestaan dat ik Nederland het meest vind lijken op het ideale land. Daarom verbaas ik me ook zo over deze problemen. Er zijn duizenden aspecten die Nederland beter maken dan Italië – in het bijzonder na de laatste Italiaanse verkiezingen. Bovendien ben ik met een Nederlander (hoogleraar Fysica Jan Kees Maan, *red.*) getrouwd, dus ik heb nóg een heel goede reden om hier te blijven!” **x**

Tekst: Marjolein Pijnappels

15 feiten over de Zevenheuvelenloop | **1** | De eerste editie in 1984 was een festijn vanwege het eerste lustrum van 't Haasje, de studentenatletiekvereniging. De deelnemers liepen toen nog maar 11,9 kilometer. | **2** | In 1985 werd voor het eerst 15 kilometer gelopen, maar over een ander parcours dan we nu kennen: rondom de Heilig Landstichting. | **3** | In 1992 krijgt het evenement het huidige parcours, met

start en finish aan de Groesbeekseweg. | **4** | In 1993 werd een proef gestart met de geautomatiseerde tijdregistratie, met een chip aan de schoen. Deze Nijmeegse vinding, de ChampionChip, beleefde een wereldwijde doorbraak. | **5** | In 1993 verschijnt voor het eerst een wereldtopper aan de start, de Marokkaan Khalid Skah, Olympisch kampioen op de tien kilometer. | **6** | Wereldrecordhouder en -kampioen Haile Gebrselassie verschijnt voor de eerste keer aan de start in 1994. Jos Hermens zorgt sindsdien voor het binnenhalen van de toppers.

25 Jaar Zevenheuvelenloop

Lopen in schoonheid

Op 16 november vindt de 25ste editie plaats van de Zevenheuvelenloop. Wat begon als lustrumwedstrijd van de Nijmeegse studentenatletiekvereniging 't Haasje, is uitgegroeid tot een landelijk loopspektakel. Vox vroeg vijftien wetenschappers en hardlopers om bij elke kilometer een loopwijsheid weg te geven.

Tekst: Anne Dohmen en Paul van den Broek
Illustratie: Miesjel van Gerwen

Kilometer 1 Koersplan bepalen

Johan Luttenberg (58), onderzoeker en lerarenopleider filosofie bij het Instituut voor Leraar en School Looppaspoort Loopt liefst elke dag, in totaal zo'n 75 tot 100 kilometer per week. Zevenheuvelenloop Was erbij in de tweede editie in 1985, en nog zo'n twaalf keer. Weet zijn snelste tijd niet ("waarschijnlijk iets onder de 52 minuten").

'Niet stuklopen in eerste deel'

"De eerste kilometer is belangrijk, omdat ik dan probeer in te schatten wat de conditie van de dag is. Op basis van mijn tijd na één kilometer bepaal ik het verdere koersplan. Het is in deze loop zonde om je in de eerste kilometers te forceren. Loop je jezelf binnen de tien kilometer stuk, dan kun je onvoldoende profiteren van de snelheid die het laatste deel van het parcours biedt. De Zevenheuvelenloop is in de loop der jaren steeds massaler geworden, maar ik zie niet alleen maar een groei aan recreatieve lopers die het parcours op hun dooie gemak willen afwerken, ook binnen de snellere groep neemt het aantal lopers toe."

Kilometer 2 Veel publiek

Anneke Smelik (52), hoogleraar Visuele cultuur

Looppaspoort 'Nooit gedaan en ik ga het ook nooit doen.'

'Hardlopen voor een gespierd lichaam'

"Een positieve beoordeling van het uiterlijk is in deze tijd heel erg gebonden aan een fit, gebeeldhouwd lichaam. We willen het strakke lichaam dat we in de media zien. Er is een infantiliserende gaande: we willen zo dun en zo haarloos zijn als een kind. Ik geloof dat de huidige opvatting over de schoonheid van een gespierd lichaam, van rechtstreekse invloed is op de hardlooptrend die nu gaande is. Een grote groep loopt niet hard omdat het gezond is, maar omdat je er dun en afgetraind van wordt. Wist je dat een groot deel van onze kleding geïnspireerd is op sportkleding? Slechts 15 procent van de sportschoenen wordt gekocht om mee te sporten. Ook tijdens het sporten kleden mensen zich trendy. Bovendien komt in mooie sportkleding dat afgetrainde lichaam natuurlijk stukken beter uit."

Kilometer 3 Voorbij het Psychiatrisch Centrum

Jan Buitelaar (55), hoogleraar Psychiatrie en Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Looppaspoort Loopt twee keer per week ongeveer 50 minuten hard. Totaal zo'n 20 à 24 kilometer per week. Zevenheuvelenloop Deed de eerste keer mee toen hij vier jaar geleden in Nijmegen ging wonen. Dit wordt de vijfde keer. Zijn snelste tijd was 1 uur en 7 minuten.

'Gunstig effect op depressiviteit'

"Onderzoek heeft uitgewezen dat hardlopen gunstige effecten heeft op depressiviteit. Op onze afdeling gaan medewerkers dan ook twee à drie keer per week rennen met patiënten. Het is een vast onderdeel van het behandelplan. Er zijn een aantal neurobiologische hypothesen over het effect van hardlopen op de hersenen, zoals het vrijkomen van endorfines, en ook het stimuleren van nieuwe celvorming in de hippocampus. Dat stemmingsverbeterende effect herken ik zelf ook. Hardlopen maakt mijn hoofd leeg. Na het rennen heb ik over dingen nagedacht, ben ik los van de realiteit en heb ik nieuwe, betere oplossingen voor problemen."

Kilometer 4 Nog een lange weg te gaan

Rico Schuijers (42), sportpsycholoog en alumnus

Looppaspoort Jogt in periodes, geen echte hardloper Zevenheuvelenloop Vier keer meegedaan

'Accepteer de pijn'

"Een valkuil is dat veel mensen de Zevenheuvelenloop solitair voorbereiden in duurlopen in steeds hetzelfde tempo. Tijdens de wedstrijd zijn ze dan gemotiveerd om steeds naar de kont van de ander te lopen. Daardoor maken ze steeds korte tussensprintjes. Ik ken marathonlopers die daardoor geen marathon uitlopen. Houd jezelf dus onder controle en leer jezelf kennen: ben je een dualist, ga dan trainen in een groep. Dan wen je aan mensen om je heen. En accepteer de pijn. Wie focust op de pijn, wordt alert op hoe hij of zij loopt. Ga je aan andere dingen denken om jezelf af te leiden van de pijn, dan voel je weliswaar de pijn minder, maar dan ga je ook slechter lopen."

Kilometer 5 De eerste drankpost

Maria Hopman (45), hoogleraar Integratieve fysiologie. Doet onderzoek naar onder meer vochtregulatie tijdens het hardlopen. Looppaspoort Loopt een keer of drie, vier keer per week, tussen 8 en 14 kilometer per keer. Zeven-

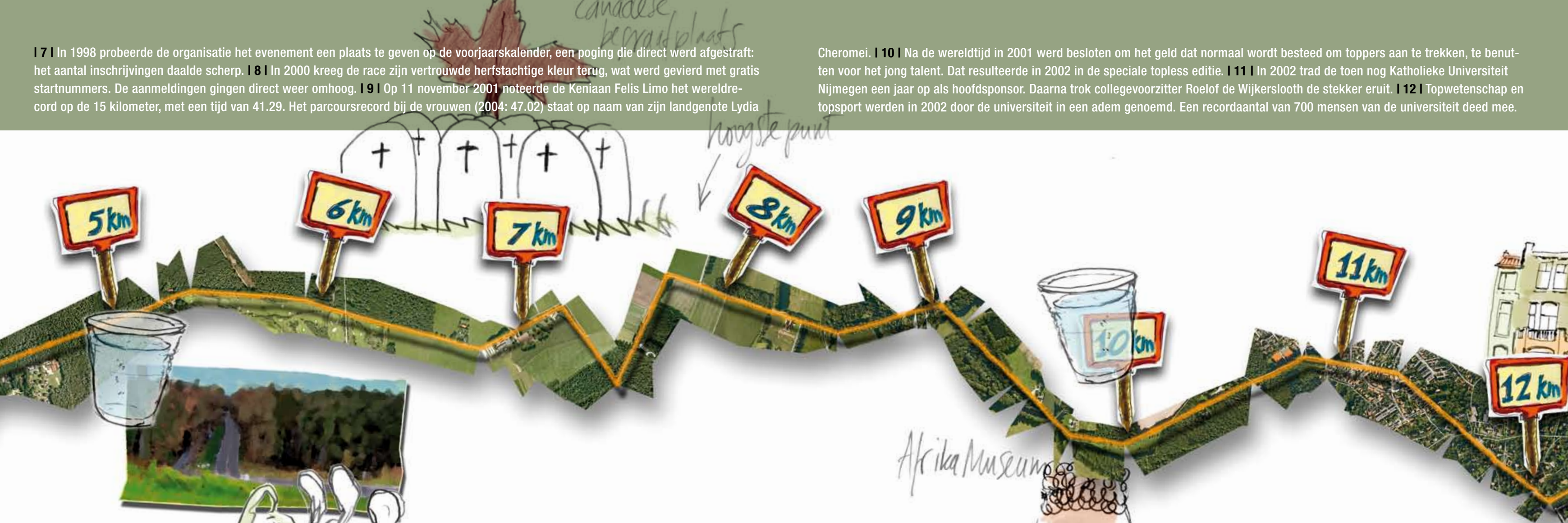
heuvelenloop Ongeveer tien keer meegelopen, met een snelste tijd van 1.03.

'Water drinken helpt niet'

"Het is standaard tegenwoordig om bij alle koersen water en sportdrankjes aan te bieden. Het is door-geslagen. Bij een koers als de Zevenheuvelenloop is water drinken helemaal niet nodig. Je moet gewoon zorgen dat je van tevoren goed drinkt, in de ochtend tot een uur voor de start. De Vierdaagse of een marathon is een ander verhaal. Dan móet je wel drinken, omdat je daarbij twee tot drie liter vocht verliest. Uit ons onderzoek blijkt dat lopers bij de Zevenheuvelenloop tussen een halve en tweeënhalve liter vocht verliezen, maar omdat de meeste de afstand binnen anderhalf uur volbrengen, zal drinken onderweg niet helpen. De tijd om het vocht goed op te nemen, is gewoon te kort. Lopers kunnen hun aandacht beter richten op de kleding, want velen kleden zich te warm. Dit jaar gaan we bij zestig lopers een speciale chip inbrengen om vochthuishouding en temperatuurregulatie te meten. We weten dat de temperatuur bij sommige hardlopers bij de Zevenheuvelenloop oploopt tot boven de veertig graden. Nog een kleine twee graden meer, en het leven houdt op! Er gebeurt heel veel in

171 In 1998 probeerde de organisatie het evenement een plaats te geven op de voorjaarskalender, een poging die direct werd afgestraft: het aantal inschrijvingen daalde scherp. **18** In 2000 kreeg de race zijn vertrouwde herfstachtige kleur terug, wat werd gevierd met gratis startnummers. De aanmeldingen gingen direct weer omhoog. **19** Op 11 november 2001 noteerde de Keniaan Felis Limo het wereldrecord op de 15 kilometer, met een tijd van 41.29. Het parcoursrecord bij de vrouwen (2004: 47.02) staat op naam van zijn landgenote Lydia

Cheromei. **| 10 |** Na de wereldtijd in 2001 werd besloten om het geld dat normaal wordt besteed om toppers aan te trekken, te benutten voor het jong talent. Dat resulteerde in 2002 in de speciale topless editie. **| 11 |** In 2002 trad de toen nog Katholieke Universiteit Nijmegen een jaar op als hoofdsponsor. Daarna trok collegevoorzitter Roelof de Wijkerslooth de stekker eruit. **| 12 |** Topwetenschap en topsport werden in 2002 door de universiteit in een adem genoemd. Een recordaantal van 700 mensen van de universiteit deed mee.

het lichaam, maar we weten er nog niet genoeg van af. Zulk onderzoek wordt belangrijk, omdat steeds meer mensen hardlopen, en die zijn lang niet allemaal gezond.”

Kilometer 6 Lesje aardrijkskunde op de Derde Baan

Jan Piket (82), emeritus hoogleraar Fysische geografie en planologie en aardrijkskundig adviseur van de koersorganisatie.

Looppaspoort Nooit hardloper geweest, wel een wandelaar.
Zevenheuvelenloop Altijd aan de finish om zijn kinderen binnen te halen.

'Neem ook de omgeving in je op'

“Het parcours van de Zevenheuvelenloop is zonder twijfel een van de mooiste in Nederland. Het mooiste deel is voor mij de Derde Baan. De lopers hebben vijf kilometer vals plat gehad en raken wat vermoeid. Ik hoop dat ze energie overhouden om de omgeving in zich op te nemen. Kijkend lopen en lopend kijken, zeg ik altijd. Dat wil ik ook aan hardlopers meegeven. Het parcours dankt zijn gratie aan de ijstijd, toen zand- en kleilagen van Rijn en Maas werden opgestuwd tot een bochtige heuvelrug, met daarinbinnen het gletsjerbekken van Groesbeek als een komvormige laagte. Bij de

Zevenheuvelenloop raken veel lopers in verwarring omdat ze geen zeven heuvels tellen. De verwarring schuilt erin dat zeven niet is afgeleid van het getal, maar van sijpelen. Je moet denken aan het uitsijpelende water uit bronnen, dat de omliggende beekjes voedt.”

Kilometer 7 Zevenheuvelenweg,
naamgever van de loop

Henk Stevens (56), bedenker en al 25 jaar organisator van het evenement, studeerde aan deze universiteit communicatiewetenschappen.

Looppaspoort Loopt nog een paar keer week, minder fanatiek dan vroeger. **Zevenheuvelenloop** Hij is de bedenker van de naam van het evenement, waar hij zelf aan deelnam in 1984 en 1986. Zette in '86 een tijdje neer van 49.56. Liep nog één keer mee in 2002, de speciale topless editie (zie kader).

'Lopen is hipper geworden'

“We zaten in 1984 bij elkaar bij studentenatletiekvereniging ‘t Haasje. Wat doen we met ons eerste lustrum, was de vraag. Ik stak meteen mijn vinger op

en zei dat we de Zevenheuvelenloop moesten gaan organiseren. Het sloot mooi aan op de eerste loopgolf, die die jaren kwam overwaaien uit de VS. Ik wist gelijk dat het die naam moest worden. Het is bijna muziek; als je het hoort, weet je al hoe het eruit ziet. Dat het evenement maar blijft groeien, is dankzij de tweede loopgolf, sinds begin deze eeuw. En die is vooral te danken aan vrouwen. Het lopen is ook wat hipper geworden. Niet presteren, maar lifestyle is belangrijk geworden.”

Kilometer 8 De hoogste heuvel

Gaby van Caulil (38), looptrainer Universitair Sportcentrum, hoofdredacteur Resource (universiteitskrant Wageningen) **Looppaspoort** Vijf tot zes keer per week, variërend van een half uur tot twee uur. In totaal gemiddeld 70, 80 kilometer per week.

Zevenheuvelenloop Deed in 1991 voor het eerst mee, sindsdien tien tot vijftien keer meegedaan.

'99 procent van de prestatie is voorbereiding'

“Trainer is prikkels geven. Mijn idee van een goede training is variëren met die prikkels. Van drie keer een half uur rennen per week, word je niet beter. Het is het meest effectief om een duurloop van een uur tot anderhalf uur af te wisselen met tempotraining. Die laatste is voor de snelheid en voor de kracht. Je moet wél die heuvels over. Bij een heuvel omhoog maak je kortere passen in hogere frequentie. Als je omlaag rent, wordt de pas langer. Daarbij moet je wel oppassen, want sommige heuvels in het Zevenheuvelen-

looptraject zijn zo steil dat je je knieën kapot kunt lopen. 99 Procent van de uiteindelijke prestatie is voorbereiding: op de dag van de Zevenheuvelenloop is voor iedereen al bepaald hoe ze zullen lopen. Succes-smsjes kun je dus maar beter drie maanden van tevoren sturen. De tweede hardlooptag die nu gaande is, wordt voornamelijk gedomineerd door dertigers en veertigers. Het aantal lopende studenten blijft nagenoeg hetzelfde. Ik denk omdat we tegenwoordig willen genieten van het leven, lekker willen eten en drinken. En waar studenten nog de schijn van onsterfelijkheid hebben, beseffen dertigplussers dat behalve genieten, een gezond leven ook erg belangrijk is. Hardlopen is wat dat betreft erg effectief: je verbrandt in korte tijd enorm veel calorieën."

Kilometer 9 De vermoeidheid slaat toe

Roeland Smits (33), sportdocent Universitair Sportcentrum, coördinator hardloopteam.
Looppaspoort is triatleet: als onderdeel daarvan loopt hij vier keer 13 kilometer per week hard.
 Naast training geven, natuurlijk. **Zevenheuvelenloop**
 Twee keer meegedaan, snelste tijd: 52 minuten en een beetje.

'Niet doorhangen in de heupen'

“Het is een golvend parcours. De stabiliteit van het lichaam is daarbij erg belangrijk. Je spieren moeten goed ontwikkeld zijn en je moet technisch goed

lopen. Niet in de heupen doorhangen als je het zwaar krijgt, rechtop lopen en goed gecontroleerd. Verder moet je niet te hard van start gaan: de eerste 5 kilometer is vrij zwaar en als je de rest van het parcours niet in de verzuring wilt lopen, kun je maar beter rustig aan doen. In de voorbereiding is het handig om de spieren in je en om niet alleen elke keer ennen voor een stukje duurloopteintraint met een loopgroep, bereid."

Kilometer 10 drankpost

Joris Hermans (37), voedingsdeskundige op het gebied van sportvoeding. Docent aan de HAN. Onder meer voedingsadviseur van het Olympisch Comité, de TVM schaatsploeg en PSV.

Looppaspoort Loopt nu ongeveer eens per week 10 kilometer. Heeft een keer de marathon van Berlijn gelopen.

Zevenheavenloop "Nee, eigenlijk nog nooit aan meegedaan."

‘Eet veel koolhydraten’

“Wat je voor, tijdens en na de Zevenheuvelenloop

drinkt en eet, hangt af van je doelstelling. Wil je 'm uitlopen? In hoeveel tijd? Als je de loop in een uur tot anderhalf uur uit weet te rennen, heb je voldoende energie in je lichaam om niet te hoeven eten en drinken. Heb je meer dan anderhalf uur nodig, ja, dan zou ik wel een keer bij de drankpost langsgaan. Veel mensen verdragen tijdens het lopen geen vast voedsel, dus ik raad energierijke gels of drankjes aan.

Het grootste probleem bij een loop als deze, is de voeding in de aanloop. Het is slim om de laatste week koolhydraatrijk te eten. Extra aandacht voor fruit, meer zoet beleg op brood in plaats van hartig, elke dag rijst, aardappelen of pasta en brood. Zuinig met vetten. Dan heb je zeker genoeg energie opgebouwd om anderhalf uur te kunnen rennen. En veel drinken: elke dag twee liter water. Een goede vochtbalans in het lichaam is cruciaal. Op de dag zelf adviseer ik de laatste maaltijd drie uur van tevoren te nuttigen. Gewoon een normaal ontbijt. Géén gebakken eieren met spek. In de laatste anderhalf uur voor de start hooguit nog een banaan of een mueslireep. Het is een klassieke fout bij dit soort wedstrijden om meer te eten – en dan krijg je geheide last van je maag.”

Kilometer 11 Zwaarste kilometer vraagt om ervaring

Allan van Hulst (23), vijfdejaars informatica en Nederlands studentenkampioen op de 5 kilometer. **Looppaspoort** Loopt zes keer per week bij Nijmeegse atletiekvereniging, van 1500 meter tot vijf kilometer. **Zevenheuvelenloop** Als vijftienjarige scholier

| 13 | Sinds 2007 is Fortis zowel hoofd- als titelsponsor van de Zevenheuvelenloop. **| 14 |** Ondanks regelmatige inspanningen van de organisatie om de jeugd aan het hardlopen te krijgen, blijft de gemiddelde leeftijd van het lopersveld de laatste tien jaar boven de 41 jaar. Het gemiddelde stijgt zelfs licht, van 41 jaar precies in 2000 tot 41,81 in 2008. **| 15 |** In de eerste 24 edities hebben in totaal 226.788 lopers de koers volbracht. De loper die op 16 november dit jaar als kwartmiljoenste de finish bereikt, wordt gehuldigd.

loopt hij voor de eerste keer mee. Daarna nog drie edities, met een toptijd van 50.30 in 2006.

‘Even inhouden om later te knallen’
“Mijn snelste tijd op de 5 kilometer is 15.20, en ik denk dat ik nog iets verder kan komen. Niet alleen meer training maakt het verschil, het is ook ervaring. Je moet op het juiste moment in de race de juiste beslissing nemen. Neem het stuk op de Zevenheuvelenloop na het Afrikamuseum, het vals plat omhoog naar kilometer 11. Ik weet nu: hier moet je wat inhouden, want op de laatste kilometers kun je veel terugwinnen. Hardlopen wordt door studenten als wat saai gezien. Bij voetballen zijn de doelen letterlijk en figuurlijk zichtbaar op het veld, bij hardlopen gaat het om afstanden en tijden, toch iets abstracter.”

Kilometer 12 Door open land en bos
Marcel Becker (46), filosoof. **Looppaspoort** Loopt twee à drie keer per week een half uur tot drie kwartier. Tot drie jaar geleden liep hij marathons. Nu rent hij wegens een blessure even helemaal niet. **Zevenheuvelenloop** Deed al mee in 1984. Sindsdien heeft hij de Zevenheuvelenloop zes keer gelopen.

‘Hardlopers zijn misschien wel hele saaie mensen’
“Het bos, dat is zo onrustig, zoveel ballast. Die bomen

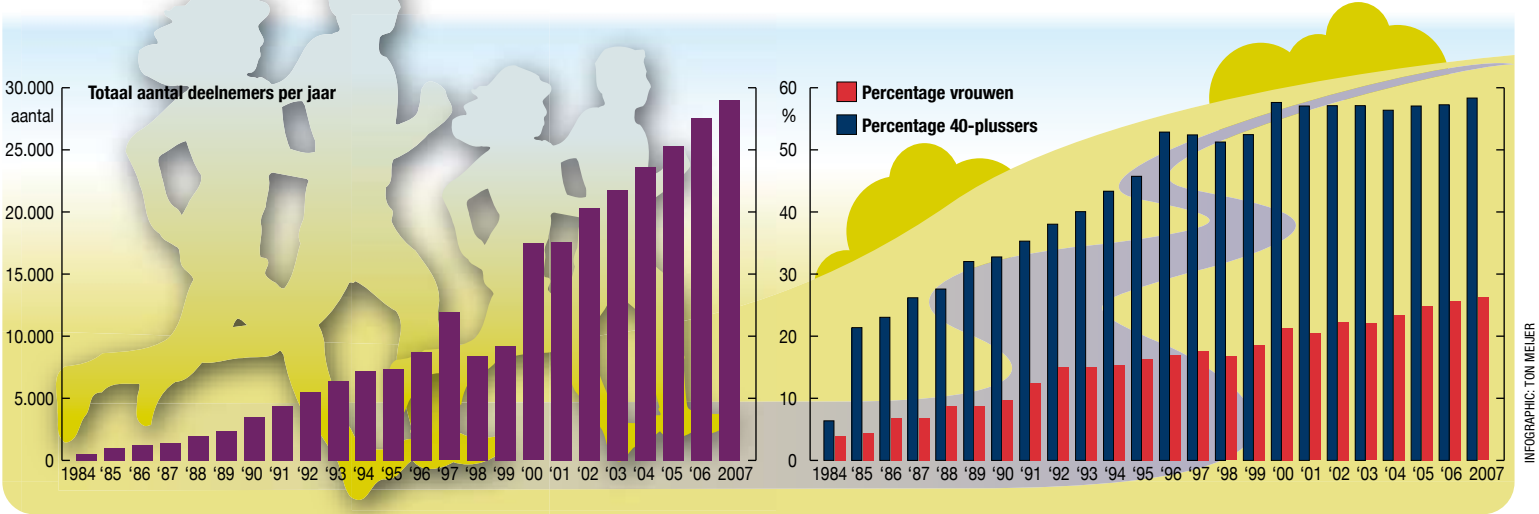
leiden af. Doe mij maar rechte stukken in de open vlakte. Heidegger filosofeerde graag wandelend door het bos, Nietzsche klimmend door de bergen en ik, ik voel de meeste ruimte voor gedachten in het open land. Hoe-wel ik tijdens het rennen niet veel filosofeer. Bij hardlopen ben je alleen nog maar lichaam. Tijdens het rennen denk ik minder snel en minder goed. Het enige waar ik aan denk, is het lopen. Hardlopen is een heel rationele sport. Je kunt het heel erg plannen. Het hardlooplichaam is een aangestuurde machine. Als het goed gaat, is het simpelweg gegaan zoals het gepland is. Daar is niks heroïsch aan. Hardlopers zijn misschien wel hele saaie mensen.”

Kilometer 13 Hardlopen zit in de genen
Hub Zwart (48), hoogleraar Filosofie van de natuurwetenschappen. **Looppaspoort** Twee à drie keer per week 10 à 17 kilometer. **Zevenheuvelenloop** Al zeker acht tot tien keer meegedaan, met ieder jaar een snellere tijd. Het voorlopige persoonlijk record is 1.05.

‘Trainen is belangrijker dan genen’
“Mensen hebben goede genen voor de duurloop. Genetisch zijn we heel geschikt om lange afstanden af te leggen, in tegenstelling tot de meeste diersoorten. Zo is onze temperatuurhuishouding heel gunstig. Mensen kunnen goed transpireren. De hedendaagse obesitas-epidemie wordt veroorzaakt doordat we nauwelijks bewegen en veel consumeren. We stemmen ons leefpatroon dus niet meer goed af op onze genen. Wij zijn namelijk geschapen om langdurig voort te bewegen in een savannelandschap. Wat altijd in ons voordeel was – we kunnen veel voedsel opnemen en dat opslaan in veel vet – is nu een probleem geworden. Er zijn ook individuele verschillen. Het is bewezen dat Oost-Afrikanen zeer goed zijn in duurlopen vanwege hun lichaamsbouw en gewicht. Wie lichtgebouwd is en goed kan zweten, heeft een betere genetische aanleg. Toch is het genoom geen ijzeren voorbeschikking. Het schept condities, maar je kunt veel zelf doen. Trainen is belangrijker dan genen.”

Kilometer 14 De Afrikanen voorop
Marleen Deuss (47), opleidingscoördinator culturele antropologie. **Looppaspoort** Rent elke zondag 10 kilometer, en als het lukt tussendoor 5 kilometer. Nu iets meer, in verband met training voor de Zevenheuvelenloop. **Zevenheuvelenloop** Doet voor de eerste keer mee en hoopt de 1 uur 20 te halen.

‘Afrikaanse renners goed voor beeldvorming’
“Lornah Kiplagat, die van oorsprong Keniaanse hardloopster, is veel in de media. Zij is bewust bezig Afrikaanse hardlopers meer op de kaart te zetten. Een boegbeeld voor de Afrikaanse renner. Het is altijd goed als Afrikaanse mensen positief in het nieuws komen omdat ze op een volwaardige manier aan iets deelnemen. Als tegenhanger van Afrika als het mislukte continent met hongersnood en conflicten. De Afrikaanse renners die straks ook in de Zevenheuvelenloop als

eersten zullen finishen, leveren een bijdrage aan een positieve beeldvorming in Nederland, maar zeker ook aan de trots en eigenwaarde van alle Afrikanen in de wereld.”

15 kilometer Blijf bewegen na de finish
Miranda Boonstra (36), promotieonderzoeker bij de afdeling Orthopedie van het UMC St Radboud. **Looppaspoort** Een bijna beroepsmatig hardloper, die er liefst de volle week mee bezig zou zijn. Traint

deze maanden twaalf tot veertien keer per week, in totaal zo’n 140 kilometer. **Zevenheuvelenloop** Ongeveer vijf keer meegedaan, de laatste keer in 2005 toen ze in een tijd van 51.47 de snelste Nederlandse vrouw was. Wil dat kunstje dit jaar herhalen met een nóg snellere tijd: een lage 51 of hoge 50.

‘Neem je cooling down serieus’
“Na afloop moet je warme kleren aantrekken en de cooling down serieus nemen. Je moet wel een minuut of tien uitlopen, in een langzame dribbel, omdat je

anders de volgende dag last van de spieren kunt krijgen. Een warming up is belangrijk, zeker omdat je de eerste kilometers omhoog gaat en als de spieren dan niet warm zijn, kun je een gemakkelijk een spierscheuring oplopen. Er komen bij hardlopen ontzettend veel blessures voor. Veel mensen kunnen het conditioneel dan wel aan, maar het bewegingsapparaat is er niet klaar voor. Bedenk dat je bij iedere stap zeven keer je lichaamsgewicht krijgt te verduren. Vooral voor de pezen is het hardlopen belastend.”

advertenties

NATURE TALK

Coolpolitics en Natuur en Milieu presenteren Nature Talk; hét multimedia debat over de backstage van Nederland.

Met prominente sprekers, spraakmakende beelden en stellingen waar je zeker een ei over wil leggen: zijn schapen de shit, heeft biologisch eten überhaupt zin en zou wonen op het platteland verboden moeten worden?

Check voor meer informatie www.coolpolitics.nl en zorg dat je er bij bent.

Nature Talk Nijmegen:
i.s.m. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Woensdag 12 november om 19.00 uur.
Locatie: Auditorium, Kapittelweg 33 in Nijmegen.

Coolpolitics™ Nature Experience NATURE SHOCK Natuur en Milieu

De Nederlandse Carrièredagen '08

Dé carrièrebeurs in het najaar voor studenten en starters

14 & 15 november 2008 Amsterdam RAI

Online kennismaken met topwerkgevers? Ga tussen 20 oktober en 20 november naar www.virtuelecarrièredagen.nl en ontmoet jouw ideale werkgever op een virtuele beurslocus. Op 7 november kan je live chatten met recruiters!

www.carrièredagen.nl

De Juridische Carrièredag '08

De Accountancy Carrièredagen '08

De Bank & Verzekerings Carrièredagen '08

De IT Carrièredagen '08

De Techniek Carrièredagen '08

De Farmacie Carrièredagen '08

rt(z) INTEREST metre BankingReview AccountancyNieuw Jobnet Cobouw mensura academie intermediair Technisch Weekblad Automatisering Gids Am

De Nederlandse Carrièredagen is een initiatief van onderdeel van de

Zoek jij een leuke bijbaan?

Stichting DE 4DAAGSE - organisator van de Vierdaagse - is op zoek naar: enthousiaste medewerkers Centrale Administratie die werkervaring willen opdoen bij het grootste internationale wandelevenement

Wat ga je doen: informatie verstrekken (telefonisch & per e-mail), verwerken van inschrijvingen, verzorgen van in- en uitgaande post (waaronder mailingen)

Wie zoeken wij: klantvriendelijke medewerkers die vanaf half januari t/m 24 juli 2009 enkele dagdelen per week beschikbaar zijn, Engels en Duits spreken en computerervaring hebben.

Hoe reageren: Stuur vóór 1 december 2008 een korte reactie met cv naar: Stichting DE 4DAAGSE, t.a.v. Susanne Gerrits, Postbus 1296, 6501 BG Nijmegen of naar 4daagse@4daagse.nl

Mariken van Nieumeghen in het Arabisch

In een negentiende-eeuws handschrift uit Oost-Turkije, geschonken aan het Instituut voor Oosters Christendom van de Radboud Universiteit, ontdekte hoogleraar Herman Teule iets opmerkelijks: een Arabische vertaling van het zestiende-eeuwse verhaal *Mariken van Nieumeghen*.

Het Instituut voor Oosters Christendom kreeg in 2007 een stapel negentiende-eeuwse handschriften cadeau. Nieuwsgierig nam Herman Teule, hoogleraar Oosters Christendom, op zekere dag een van de boeken ter hand: een handschrift uit 1821, opgetekend in Mardin, een stad in Oost-Turkije, vlakbij de grens met Syrië. De tekst is geschreven in de Arabische taal, maar genoteerd in het oud-Syrische schrift: een combinatie die de tekst lastig te lezen maakt.

Teule: “Het Arabische schrift heeft meer tekens dan het Syrische. Arabisch schrijven met Syrisch schrift levert daarom altijd problemen op.” Vandaar dat Teule niet meteen wist wat hij las. “Er stond iets als: ‘Er was een meisje geboren, Mariam, in het land...’ en dan stond er een woord dat onleesbaar was door de codes die de schrijver gebruikte. Iets als Jaldariyya of zo, meer kon ik er

niet van maken. Ik had er ook nog nooit van gehoord. Maar goed, ik las verder: ‘... in de stad Numája’ – dat zei me ook niets.” Hoe meer hij vorderde, des te bekender kwam het verhaal hem voor. Het leek wel *Mariken van Nieumeghen*. “Jaldariyya zou dan Geldria of Gelre zijn, en Numája Nijmegen.”

Missionarissen
Nadere bestudering maakte duidelijk dat Teule inderdaad een verkorte versie van het Mariken-verhaal in handen had. Hoe kwam dat vroeg zestiende-eeuwse verhaal, dat rond 1515 voor het eerst in druk verscheen in Antwerpen, in het negentiende-eeuwse handschrift in Mardin terecht?

“Op zich is het niet héél vreemd dat het Mariken-verhaal in de Arabische wereld is beland”, vertelt Teule. “In de zestiende en zeventiende eeuw zijn verschillende Nederlandse en Vlaamse missionarissen naar het oosten getrokken om de christenen in het Midden-Oosten te winnen voor het westerse, Europese christendom. Daartoe vertaalden ze belangrijke theologische werken vanuit het Latijn, Italiaans of Frans in het Arabisch.” Het duurde even voordat Teule de bron van ‘zijn’ Syrisch-Arabisch Mariken gevonden had. “*Mariken van Nieumeghen* is al eind zestiende, begin zeventiende eeuw in het Latijn vertaald. Die versie is echter niet naar het Arabisch vertaald, wel naar het Italiaans. Alleen bleek ook die versie niet de bron van de Mariken uit Mardin.” Verder speurwerk naar Marikenvertalingen leidde Teule naar de Italiaanse auteur Alfonso de

Liguori (1696-1787): die bleek zowel de Latijnse als de Italiaanse vertaling te kennen. “En die twee versies heeft hij tot een kortere, Italiaanse versie samengevat, die hij opnam in zijn boek *Glorie di Maria*, dat in 1750 verscheen.” *Glorie di Maria* blijkt in 1821 in Rome vertaald te zijn naar het Arabisch en in het Midden-Oosten extreem populair te zijn geworden. Zo populair dat een van de verhalen nog hetzelfde jaar zijn weg vond naar Mardin, waar een christelijke priester het optekende in een zogenaamd devotieboek: een boek dat bedoeld is voor de promotie van het geestelijke leven voor de gelovigen uit die stad. “De *Glorie* is een boek met wonderen die worden toegeschreven aan Maria. Het verhaal van Mariken die door de duivel verleid wordt, haar naam – die naar Maria verwijst – niet wil verloochenen en zich weer opnieuw bekeert, past daar prima in.” /AvK

Het begin van deze tekst leest als volgt: ‘Het gebeurde in het land Geldria in het jaar 1425 dat een meisje, Mariam geheten, door haar oom naar de stad Nijmegen werd gestuurd om daar op de markt die op een bepaalde dag plaatsvond, enkele nodige proviesjes te kopen. En hij beval haar de nacht door te brengen in het huis van haar tante die in die vermelde stad woonde....’

Eenzijdige natuur door grazers

De Millingerwaard bij het dorpje Kekerdom maakt indruk met zijn wilde paarden, zijn reigers en bevers. Grote groepen wandelaars genieten er op zondagmiddag van de natuur. Maar de kans is klein dat ze een grote pimpernel spotten. Of een dotterbloem. Of een oosterse morgenster. Ecologe Roos Loeb wijst in haar proefschrift op de keerzijde van dit soort natuurgebieden: “Het is te eenzijdig.”

Het grootste probleem waar de Nederlandse natuur momenteel onder lijdt, is volgens Loeb de toename van voedingsstoffen in de bodem – lees: meststoffen als stikstof, fosfor en kalium. Debat aan die overmaat aan meststof-

fen is de landbouw, het verkeer en het huishoudelijk afvalwater. Planten hebben voedingsstoffen nodig, maar de ene soort gedijt goed bij veel voedingsstoffen en de andere juist niet. Er zijn snelle groeiers, zoals de brandnetel en de akkerdistel, die alleen kunnen groeien als er veel voedingsstoffen zijn. Tot de langzamere groeiers, die zuinig zijn met voedingsstoffen en aanpassen hebben om bij weinig voedingsstoffen nog te kunnen groeien, behoren de kievitsbloem, de gulden boterbloem, de pimpernel en kleine zegges. De minder snelle groeiers zijn vaak bijzondere soorten die karakteristiek zijn voor een gebied. Ze hebben geen baat bij de huidige trend om in de uiterwaarden

den de natuur de vrije ruimte te geven en het beheer over te laten aan Gallowayrunderen en Konikpaarden. “Ik ben geen tegenstander van dit soort natuurgebieden”, zegt Loeb. “Maar er moet meer zijn dan dat. Het levert één type natuur op, mooi om te zien, fijn ook dat je erin rond kunt struinen, maar bepaalde karakteristieke plantensoorten blijven er weg of sterven uit.” Een hooiland met kievitsbloemen (zie foto) zul je niet krijgen met grazers die de grond bemesten met hun uitwerpselen, de bloemen eten en vertrappen. “Met alleen grote grazers winnen overal de sterke, snel groeiende planten die veel mest verdragen.” Loeb pleit voor meer variatie door naast de natuur-

Ecologe Roos Loeb in een hooiland met kievitsbloemen. Foto: Leon Lamers

gebieden met grazers ook hooilandschappen aan te leggen. Een hooiland maai je twee of drie keer per jaar, daarmee voer je het teveel aan meststoffen af. De langzame groeiers hebben

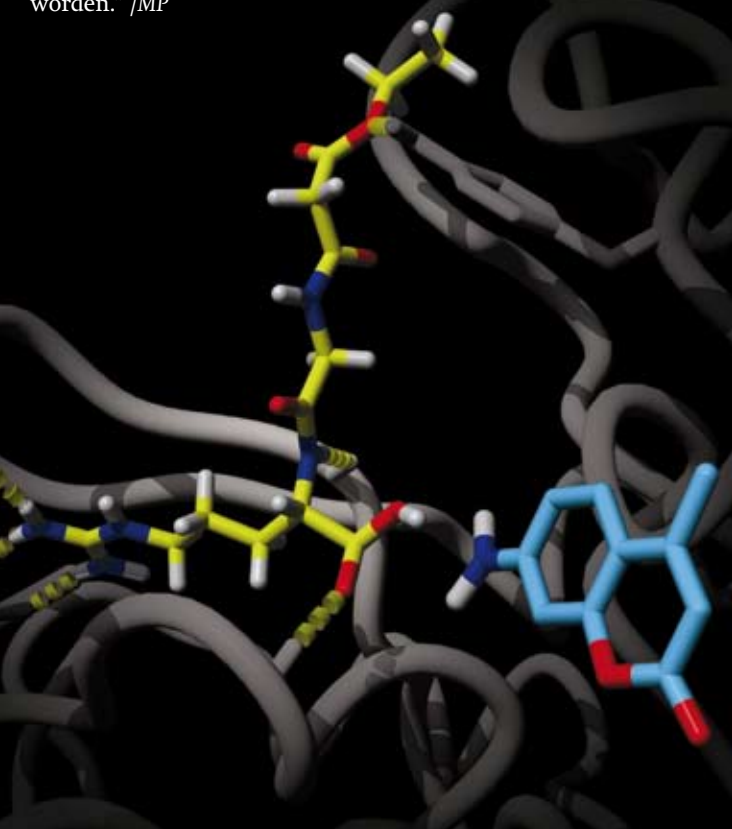
het tij sowieso niet mee. Want ook de verwachte toename aan overstromingen in de zomer door de opwarming van de aarde, is niet gunstig voor deze plantensoorten. Loeb heeft in

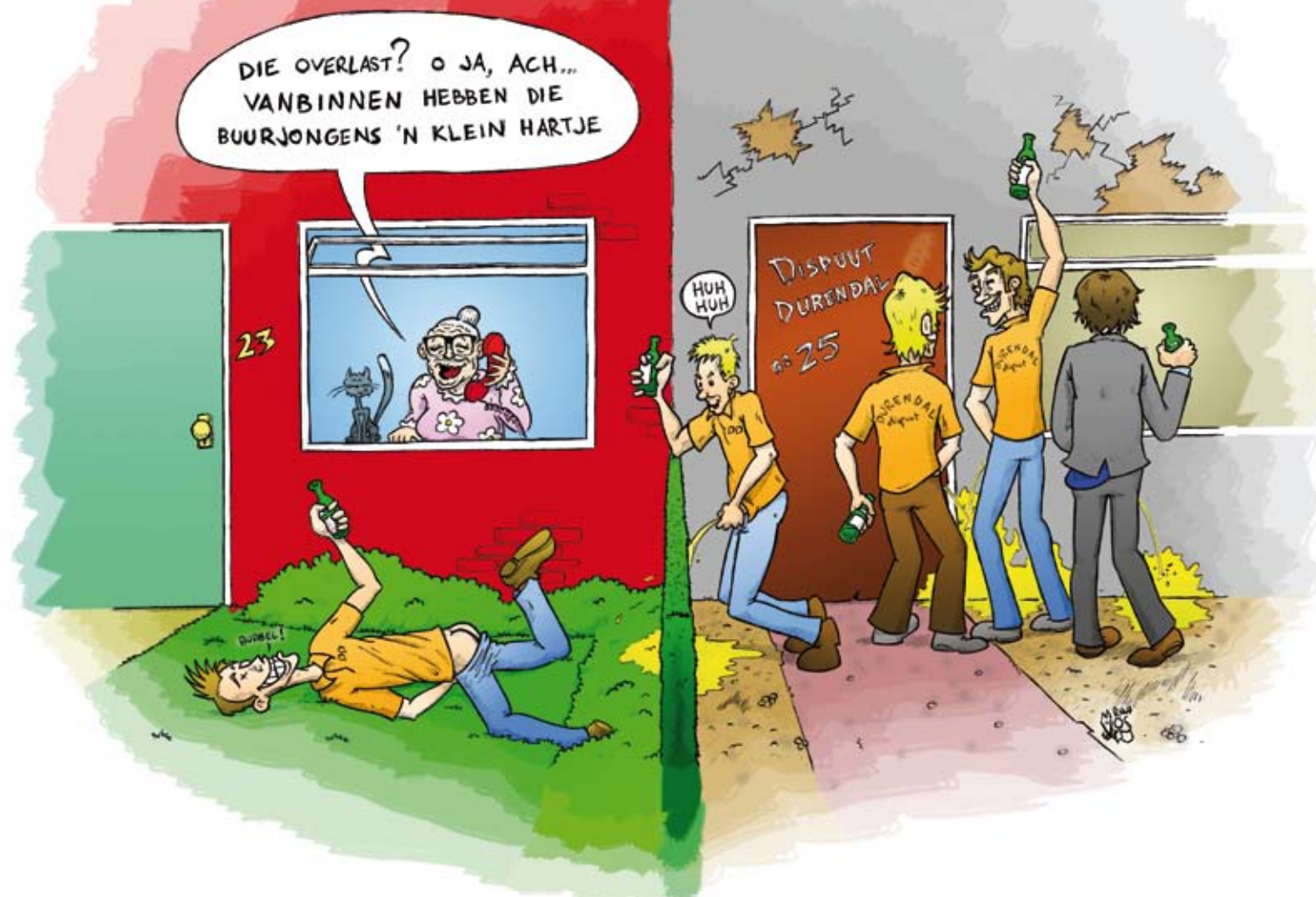
een experiment het effect onderzocht van meststoffen in het rivierwater op de plantengroei. Ze nam plaggen, begroeide uitgestoken stukken bodem, uit een hooiland mee naar een kas waar ze bemesting nabootste. De plaggen die stikstof kregen, wat ook in rivierwater zit, vertoonden na anderhalf jaar een veel eenzijdiger vegetatie dan de plaggen die niet onder water hadden gestaan: veel grassen, weinig bijzondere soorten. Hoe loopt Loeb zelf nou door de Millingerwaard? Een beetje mokkend van ‘waar is toch de Oosterse morgenster of de Grote pimpernel?’ “Nee, dat niet hoor. Maar als ik echt bepaalde bijzondere planten wil zien, dan ga ik niet naar de uiterwaarden.” /MZ

Moleculair klittenband

Voor innovatieve medicijnen hoeven we al lang niet meer op expeditie naar het regenwoud: de moderne mens bouwt nieuwe geneesmiddelen zelf. Chemicus Sander van Berkel ontwikkelde een ‘klittenband molecuul’ met veelbelovende mogelijkheden als het opsporen van tumoren en het verbeteren van medicijnen. Hij promoveerde op 3 november.

Eigenlijk was Van Berkel op zoek naar verbeteringen van de trombosetest. Problemen met bloedstolling staan aan de basis van hartinfarcten, hersenbloedingen en longembolie, maar de hedendaagse bloedstollingstests zijn niet betrouwbaar. Die test meet namelijk niet alleen actieve trombine, een belangrijke stof die bloedstolling reguleert, maar ook de trombine die al aan een afbraakmolecuul vastzit. Onderzoeker Sander van Berkel wist een grote ‘staart’ te koppelen aan het testmolecuul dat trombine meet, zodat alleen nog de actieve trombine gemeten wordt. Zodra het testmolecuul (geel in de illustratie) met die grote staart aan trombine (grijs) bindt, komt een stuk molecuul (blauw) vrij dat gaat fluoresceren. Zo kan de hoeveelheid trombine in het bloed gemeten worden. Het koppelen van testmolecuul aan staart bleek echter zo tijdrovend en ingewikkeld, dat Van Berkel een speciale klittenbandmethode ontwierp om de staart snel vast te maken aan de testmolecuul. De moleculaire klittenband maakt gebruik van aziden, moleculen die zich sterk tot elkaar aangetrokken voelen en spontaan aan elkaar ‘klikken’. De klittenband is interessant omdat het een hele reeks aan complexe moleculen aan elkaar kan binden. Van Berkel: “De opname van medicijnen kan verhoogd worden door een polymeer aan een eiwit te klikken en tumoren kunnen opgespoord worden door een reactieve groep aan de tumorcellen te plakken. Door hier ook fluorescentie bij te gebruiken, kan kanker beter zichtbaar gemaakt en bestreden worden.” /MP

Wonen naast een dispuuthuis

‘We isoleren de muren nu met matrassen’

Het is niet altijd een pretje om in de buurt van een dispuuthuis te wonen. Blote piemels die door de heg steken, dronken geschreeuw dat de nachtrust verstoort en zelfgestookte vuurtjes waar complete magnetrons op worden gegooid. Toch zijn veel burens uiterst tolerant als het om hun dispuutburen gaat. “Ik kan wel lachen om wat die jongens uithalen.”

De leden van dispuut W.I.N.G. stoken graag een fikkie. Mevrouw Van Vugt (82) woont naast het dispuuthuis in de Van Oldenbarneveltstraat. “Ik vind het niet erg dat die jongens af en toe een vuurtje stoken, maar soms doen ze veel te veel brandbaar spul op dat vuur, waardoor het uit de hand loopt. Ik heb eens geroepen dat ze het moesten blussen. Dachten de jongens me voor de gek te houden door met zijn allen op dat vuurtje te plassen. Toen heb ik zo hard mogelijk geroepen dat er veel te weinig water uit die piemeltjes kwam en dat ze maar beter wat extra emmers konden gaan halen.” Mevrouw Van Vugt heeft verder weinig last van de dispuutleden. “Het zijn hele vriendelijke jongens. En van herrie heb ik niet zo’n last. Ik ben doof, dus als ze luidruchtig zijn, doe ik gewoon mijn gehoorapparaat uit. Er zijn wel mensen in de straat die flink op ze mopperen, maar daar hoor ik niet bij.”

Wouter, overbuurman van het dispuuthuis: “Ik kan wel lachen om wat die jongens uithalen. Ik kom zelf ook uit zo’n studentenhuus en herken het wel. Soms doen ze het er ook een beetje om. Als de brandweer komt om hun fikkie te blussen, staan ze te juichen als een stel kleine jongens. Ik heb gemerkt dat het helpt om met ze te praten op het moment dat je overlast ervaart.”

Mogen de meeste burens het allemaal prima vinden, een naburig studentenhuus heeft wat meer problemen met W.I.N.G. Menno Sijstermans, lid van dispuut W.I.N.G.: “We vonden eens een condoom in het zwembad in onze achtertuin. We dachten te weten dat de burens dat erin hadden gegooid. Daarom hebben een aantal leden een ei tegen het huis van de burens gegooid. Nou ja, misschien twee eieren. De burens hebben daarop een verfbom in ons zwembad gegooid. We hebben achttien kuub water weg

moeten pompen om het bad weer bruikbaar te maken. Omdat we dat niet op ons konden laten zitten, hebben we toen mogelijk wat fietsen van de burens, eh, verplaatst.”

De burens in kwestie bevestigen dat ze soms wel wat problemen met de bewoners van het dispuuthuis hebben. Sijstermans: “Ze hebben de politie wel eens gebeld. Die stond onlangs op de stoep tijdens een borrel. Zonder waarschuwing vooraf kregen we een boete. We werden op het matje geroepen door de SSHN (Stichting Studentenhuisvesting, red.), de eigenaar van ons pand. Onze gemeenschappelijke ruimte moest een maand dicht. We proberen nu wat beter op te letten. We willen de buurt voortaan meer dan twee uur van tevoren laten weten dat we een feestje geven. Bij borrels isoleren we de boel met matrassen. En we hebben een deeltje met de wijkagent. Als er nu klachten zijn over overlast geeft hij ons een belletje, zodat we het zelf op kunnen lossen in plaats van dat de politie meteen op de stoep staat. Het gaat nu al een tijdje beter. We willen dit jaar nog een buurtborrel organiseren om dat te vieren.”

Huur beëindigen

Veel van de dispuuthuizen in Nijmegen zijn in bezit van de SSHN. De studentenhuusvesting houdt sommige dispuuten goed in de gaten. Directeur Max Derks: “Van het ene dispuut hoor je nooit iets, terwijl het andere dispuut veel overlast bezorgt. Al onze huurders moeten zich aan de fatsoensnormen houden. We hebben geen speciaal beleid voor dispuuthuizen. Als er herhaaldelijk over een huis wordt geklaagd, komen we in actie. Soms worden we door buurtbewoners benaderd, soms informeert de politie ons. Dan spreken we huurders dringend aan op hun gedrag. In het ergste geval kunnen we de huur beëindigen. Zover is het tot nog

Dispuuthuis W.I.N.G.
Van Oldenbarneveltstraat

‘Van herrie heb ik niet zo’n last. Ik ben doof, dus als ze luidruchtig zijn, doe ik gewoon mijn gehoorapparaat uit’

Dispuuthuis Thor
Bijleveldsingel

Dispuuthuis de Tempeliers
Wilhelminasingel

Dispuuthuis Baldr
Vredestraat

Dispuuthuis Durendal
Staringstraat

‘De studenten horen bij wonen in het centrum en dat weten de mensen die daar een huis zoeken ook’

toe gelukkig nooit gekomen.” Navraag bij makelaars in de stad leert dat een dispuuthuis in de straat niet automatisch tot een waardedaling van de huizen leidt. “De mensen in Nijmegen zijn gewend aan studenten”, aldus makelaar Frits Soeteman. “Wanneer ik een huis moet taxeren, haal ik er niet een paar duizend af als het huis naast een dispuuthuis ligt. De studenten horen bij wonen in het centrum en dat weten de mensen die daar een huis zoeken ook.”

Winkelwagens op het vuur

Op de hoek Bijleveldsingel/Wilhelminasingel liggen de dispuuten T.H.O.R. en de Tempeliers op een steenworp afstand van elkaar. Heel hard wordt er niet geklaagd, maar over T.H.O.R. is wel wat gemopper te horen. “Die jongens van de Tempeliers stoppen altijd netjes op tijd”, aldus meneer Mertens, die al dertig jaar in de buurt woont. “De laatste jaren wordt het bij T.H.O.R. erger. Tijdens de introductie ben ik voorbereid op lawaai, maar op andere dagen kan het me wel storen. Sinds een paar jaar heb ik besloten het niet meer te pikken en actie te ondernemen als het te erg wordt. Als ik de volgende dag vroeg op moet, is zo’n luidruchtig feestje vervelend. Je kunt je voorstellen dat het niet lekker slaapt als ze laveloos te-

gen elkaar staan te schreeuwen in de tuin.” Een oud-bewoner van een van de studentenhuizen op de Wilhelminasingel zag ook met enige regelmaat zijn nachtrust verstoord door brallende T.H.O.R.-studenten. “Ik had er soms tot diep in de nacht last van, als ze met die luide hete aardappelstemmen tegen elkaar aan het schreeuwen waren, terwijl ze nog geen meter bij elkaar vandaan stonden. Oud en nieuw was ook altijd een groot feest, dan haalden ze hun kelders leeg om midden op straat een grote fik te bouwen, daar gingen zelfs hele winkelwagens in op.” T.H.O.R.-preses Christiaan Reinds denkt dat de buurt vroeger meer last had dan tegenwoordig. “Twee jaar geleden heeft de politie onze geluidsinstallatie in beslag genomen. Pas toen hoorden we dat er regelmatig werd ge-

klaagd in de buurt. Buurtbewoners nemen gelijk contact op met de politie en niet met ons, dus we wisten er niets van. Sindsdien hebben we ons keldercafé geïsoleerd en informeren we de buurt over feestjes of introductie. We hebben ook veel liever dat ze bij klachten contact met ons opnemen, dan kunnen we er gelijk iets aan doen.” Zelfs na een vertrek kan een dispuuthuis nog problemen opleveren, zo ondervond Leo Klaassen die het oude dispuuthuis van A.V.I.S. kocht toen de heren in 2003 verhuisden naar de Graadt van Roggenstraat. “Ik heb in de zomer van 2004 wekenlang ieder droog moment in de tuin staan graven en zeven om al het glaswerk uit de grond te krijgen. Het A.V.I.S.-huis was compleet getrashed, waarschijnlijk tijdens hun laatste feestje. Heel vriendelijk dat iemand ‘hier pissen’ bo-

ven de plee van de badkamer had gekalkt. Onze achterbuurman wil ons nog steeds geen recht van overpad geven. Een gewoonte die hij sinds zijn ervaringen met de kids nooit meer heeft losgelaten.” Navraag leert dat de nieuwe burens van A.V.I.S. op de Graadt van Roggenstraat niets te klagen hebben over het dispuuthuis.

Stuur ze naar een industrieterrein

Anders dan de naam Vredestraat doet vermoeden, is het geen pais en vree rond de Baldr Kaste. Dispuut Baldr heeft de laatste jaren weinig vrienden gemaakt in de buurt. De bewoners van de SSHN-flat aan de overkant zien regelmatig hoe de politie aanbelt bij de heren van Baldr als er klachten uit de buurt zijn gekomen over geluidsoverlast. “Het is je reinste terreur”, zegt een buurtbewoner, die niet met naam in Vox wil, over de heren van Baldr. “Ze moeten hier weg en naar een industrieterrein waar ze niemand lastigvallen.” Ook in de Stieltjesstraat, waar de tuinen grenzen aan die van dispuut Baldr, wordt geklaagd. “Ik gun ze een leuke studententijd”, zegt een bewoonster. “Maar het moet binnen de perken blijven.” De buurt heeft last van bierflesjes die in het gezamenlijke tuinpad worden geworpen. En overal komt de geluidsoverlast ter sprake. De hele buurt heeft het over dat ene feestje, toen er een enorme geluidsinstallatie in de achtertuin stond. Gezamenlijk zijn enkele bewoners bij de SSHN langs geweest om over de overlast te praten. Een ‘constructief gesprek’ noemen ze het. Sindsdien zit het keldercafé van de heren op slot. “Als ik al kinderen had gehad toen ik hier kwam wonen, hadden we dit huis niet gekocht”, zegt Arianne Doeleman, die enkele huizen verderop woont. “Het is vooral erg tijdens de introductie. Het afgelopen jaar viel het mee hoor, maar misschien komt dat door de slechte zomer. Het is dan ook weer niet zo dat ik me er heel druk over maak, maar vaak erger ik me wel.”

‘Nee gast, ik ben er niet vandoor. Ik sta bij de burens in de tuin te pissen!’

Een gematigder geluid komt van een andere buurvrouw. “Ik vind dat ze zich de laatste jaren heel goed gedragen”, aldus Mariëtte Niewenhuis. “Vroeger was het een stuk erger, toen stonden ze in mijn tuin te plassen en zag je de blote piemels door de heg heen. Maar tegenwoordig kondigen ze het heel netjes aan wanneer ze een feestje geven en worden we zelfs uitgenodigd. We hebben dubbel glas, dus bij lawaai doe ik de ramen dicht. Ik vind die studenten in de straat juist wel gezellig. Een paar jaar terug hadden ze met oud en nieuw een vuur gemaakt. Toen daar vuilniszakken en magnetrons op werden gegooid, heb ik er iets van gezegd. Er is heel goed met ze te praten, ze lossen het gelijk op. Ach, die jongens zitten in de puberteit en als er dan meiden bij zijn, willen ze met veel bravoure van zich laten horen. Dat hoort er gewoon bij.” De heren van Baldr wilden niet reageren op de ervaringen van de burens.

Het nut van twee handen

In de Staringstraat, aan de rand van het centrum, prijkt in de keuken van dispuut Durendal een kaartje van buurvrouw Van Oostrom. Ze complimenteert de jongens met het feit dat ze zich de laatste tijd ‘als engeltjes’ hebben gedragen. “Echt overlast

hebben we niet van ze”, zegt het echtpaar Van Oostrom. “Het zijn nog jongens en ze kunnen af en toe wat brallen, maar daar moet je niet over zeuren. We zijn allemaal jong geweest. Er valt goed met ze te praten. Een paar weken geleden gaven ze weer een feest. Toen heb ik ze vooraf gevraagd of ze ervoor wilden zorgen dat er niet in mijn voortuin geplast werd. Daar hebben ze keurig naar geluisterd.” Daar kunnen de bewoners van een studentenhuus even verderop in de Staringstraat over meepraten. De feestgangers hebben de hele avond in hun voortuin staan plassen. Asha Fleerackers: “Doorgaans hebben we weinig last van Durendal, maar die avond werd onze voortuin bevolkt door dronken, plassende verenigingsleden. Ze waren te dronken om te reageren toen ik ze vriendelijk verzocht dat ergens anders te doen.” Later die nacht werd Asha wakker van een ringtone in haar voortuin. “Een dispuutlid nam de telefoon op en zei met zo’n bralliger accent: ‘Nee gast, ik ben er niet vandoor. Ik sta bij de burens in de tuin te pissen! Geen zorgen, ik heb nog bier. Ik heb twee handen, hè? Een voor m’n bier en de andere voor m’n lul.’ Tja, soms bevestigen ze de vooroordelen.” Overbuurman Kees heeft weinig last van de dispuutmannen. “Ze

waarschuwen ons vooraf altijd keurig als er iets op stapel staat. Zo organiseren ze elk jaar een rally. Dan krijgen we een briefje in de bus waarin ze ons adviseren de auto een paar straten verderop te parkeren op de bewuste dag. Daar staat ook in dat ze alle rotzooi achteraf op zullen ruimen. Dat gebeurt natuurlijk nooit. De bloem en de rotte eieren waarmee ze elkaar bekogelen spoelen vanzelf weer weg, maar een paar jaar geleden ben ik er wel een keer wat van gaan zeggen toen er vijf dagen na de rally nog steeds een autowrak in de weg stond. Maar verder vind ik het alleen maar leuk dat die jongens wat leven in de straat brengen.”

Roel van den Tillaart, lid van Durendal: “We hebben een goede band met de burens. Meneer en mevrouw Van Oostrom zijn hier wel eens een biertje komen drinken. Gezien het feit dat ze behoorlijk lang aan de bar bleven hangen, zullen zij het ook wel gezellig vinden hier. Het loont om te communiceren met de buurt.” “In een dispuuthuis worden meer feestjes georganiseerd dan in een doorsnee studentenhuus”, legt Menno Sijstermans van W.I.N.G. uit. “Elke anderhalve maand organiseren we een borrel in ons dispuuthuis. De overlast wordt dan doorgaans niet veroorzaakt door de harde muziek, maar door het in- en uitgaan van bezoekers.” “Daarbij komt,” zegt Van den Tillaart, “dat een dispuuthuis wordt bewoond door een groep vrienden. Je moet zo’n huis zien als een activiteitscentrum, waar van alles wordt georganiseerd. In ons geval is dat dus in en om huis, terwijl de meeste studenten dat in het centrum doen. Zij veroorzaken daar de overlast en dat maakt het verschil. Maar als er eens iets voorvalt rond een dispuuthuis, is dat nooit omdat we kwaad in de zin hebben. Het zijn gewoon kwajongensstreken.”

Tekst: Bregje Cobussen en Alex van der Hulst
Illustratie: Ruud Vos
Fotografie: Erik van ‘t Hullenaar

De mooiste dispuuthuisnamen

Ze weten het mooi te brengen bij de dispuuten. Vaak krijgt het dispuuthuis een chiquere naam dan bij een uitgeleefd bacteriënhol past. Vox zet enkele voorbeelden van deftige huisnamen op een rijtje.

- Het Melkhuus (De Gong)
- De Groote Smeet (Elegast)
- De Burcht (Durendal)
- Het Hoekhuus (H.O.E.K.)
- Casa Romana (Boeland)
- De Baldr Kaste (Baldr)

Frans de Waal is in 2007 door het Amerikaanse *TIME Magazine* uitgeroepen tot een van de honderd meest invloedrijke mensen ter wereld. De oud-Radboudstudent is vooral beroemd vanwege zijn onderzoek naar (mens)apen en het leggen van links tussen de mens en zijn meest nauwe verwanten. Amerikaanse presidenten lezen zijn boeken om zich voor te bereiden op politieke machtspeletjes. Toch heeft de in Atlanta woonachtige primatoloog op donderdag 6 november een gaatje in zijn agenda weten te vinden voor een lezing aan de Radboud Universiteit. Wat maakt Frans de Waal zo succesvol? Tien tips om zijn succes na te apen.

Het geheim van Frans de Waal

1: Doorbreek een dogma. Frans de Waal brak in de jaren tachtig een lans voor de hypothese dat (mens)apen ‘menselijke’ gevoelens en emoties kennen. De heersende opinie was toen dat dieren leefden op instinct en niet in staat waren tot altruïsme, verzoening of strategisch denken. De Waal werd antropomorfisme (het toeschrijven van menselijke eigenschappen aan dieren) verweten.

2: De juiste timing. De Waal door-

brak het taboe over mensapen precies op tijd. Tien jaar eerder en hij was op de brandstapel gezet (zijn eigen woorden). Tien jaar later en de revolutie was voorbij geweest.

3: Populariseer. Trek waar mogelijk lijntjes tussen dagelijkse realiteit en uw onderzoeksgebied. De Waal beheerst het leggen van verbanden tot in de puntjes. Politiek geharrewar, polygame sektes, incest, oorlog, seks: niets is zo gek of De Waal ontdekt dat menselijke én apige samenlevingen zich erop toeleggen.

4: Kom op voor het goede doel. De Waal sprong vorig jaar op de bres voor de ontspoorde gorilla Bokito. Hij meende dat als mensen zich in dierentuinen gewoon zouden gedragen, de dieren dat ook zouden doen. Als er geen contact is, gaan gorilla’s gewoon hun gang. Die hebben namelijk helemaal geen behoefte aan mensen kijken.

5: Doe gepeperde uitspraken. Een

greep uit De Waal’s citaten: “Vergeleken met de androcentrische chimpansee, biedt de matriarchale, erotische en vreedzame bonobo een frisse kijk op de afstamming van de mens.” “In tegenstelling tot wat meestal wordt gedacht, imiteren mensen vaker apen dan andersom.” “Creationisme is een overblijfsel uit de middeleeuwen.” “Een langdurige relatie met een vrouw, zoals in een huwelijk, is voor een man de meest effectieve manier om jaren langer te leven.” “De gorilla (Bokito, red.) heeft zich met toenemende ergernis afgevraagd waarom deze vrouw zich niet bij zijn eigen harem voegde.”

6: Emigreer naar Amerika. Politieke en economische crises ten spijt, blijft het land van de onbepaalde mogelijkheden naar wetenschappers lonken. De Waal vertrok in 1981 naar Amerika en keerde niet meer terug.

7: Zorg dat je serieus wordt genomen door de elite. Frans de Waals

boek ‘Chimpanseepolitiek’, over onderlinge verhoudingen tussen de chimpanseepopulatie van Burgers’ Zoo, werd in 1994 door de voorzitter van het Amerikaanse parlement aanbevolen aan nieuwkomers. Het zou hen helpen politieke spelletjes sneller te doorzien. Nog steeds staat het boek hoog in de lijst van best gelezen boeken van congresleden.

8: Omring jezelf met vrouwen. De Waals onderzoeksgroep aan de Emory Universiteit in Atlanta bestond bij zijn aantreden voor het merendeel uit mannen. Binnen twee jaar domineerden de vrouwen. Het lab publiceert aan de lopende band in *Science*, *Nature* en andere belangrijke wetenschappelijke tijdschriften en is toonaangevend op het gebied van gedragsonderzoek naar onze naaste verwanten.

9: Houd je bij de feiten. Een les die De Waal opstak van Desmond Morris: de allereerste bioloog die de controverse vergelijking trok tussen mens en dier.

Leesvoer voor presidenten

Het boek ‘Chimpansee politiek – macht en seks bij mensapen’, dat voor het eerst verscheen in 1982, handelt over de politieke spelletjes van een groep chimpansees in Burger’s Zoo. Frans de Waal deed in de jaren zeventig onderzoek naar deze populatie en ontdekte dat chimpansees in staat zijn tot strategische spelletjes, maar ook tot verzoening en onbaatzuchtig gedrag. Zijn boek wordt verslonden door managers en regeringsleiders die politieke spelletjes willen leren doorzien. Het boek is sinds de jaren tachtig in vele talen vertaald en herdrukt, maar inmiddels niet meer in het Nederlands te krijgen. *Chimpanzee Politics: Power and Sex among Apes* (ISBN 0801863368)

De Waals meest recente boek stamt uit 2007, waarin hij zich verzet tegen de ‘verniss-theorie’: de mens zou een woeste holbewoner zijn, een nauwelijks geciviliseerd beest, bekleed met een laagje beschaafd vernis. Volgens de Waal geeft de wetenschap de natuur te vaak de schuld van onze slechte eigenschappen (‘het beest in ons’, ‘egoïstische genen’). Gebaseerd op zijn onderzoek naar mensapen, levert De Waal bewijs dat dieren óók moraal en altruïsme kennen en dat het dus ook in onze natuur ingebakken zit om lief te doen tegen onze medemens. *De aap en de filosoof. Hoe de moraal is ontstaan* (ISBN 9789025420994)

Doe álles om de lezer te blijven boeien. Maar houd de waarheid in ere.

10: Een optimistische boodschap. De Waal biedt tegenwicht aan de veronderstelling, dat we diep van binnen (genetisch) woeste holbewoners zijn, slechts bedekt met een dun laagje moreel vernis. De Waal toonde aan dat ook dieren in staat zijn tot moreel gedrag, het sluiten van vriendschappen en het tonen van mede-

leven. Moreel gedrag blijkt daarmee niet aangeleerd, maar is aangeboren. De mens is van nature een beetje slecht én een beetje goed. x

Tekst: Marjolein Pijnappels

Donderdag 6 november vanaf 16:00 uur in het Linnaeus-gebouw lezingen van en discussie met Frans de Waal en primatoloog Jan van Hooff, telg van de Burgers’ Zoo-directeursfamilie.

Doen&laten

Punk The Hanson Brothers

Zover is het dus al gekomen. Dat punk komisch jeugdsentiment voor heren op leeftijd is. Had Johnny Rotten dat ooit kunnen bedenken toen hij eind jaren zeventig al spugend, vloekend en rellend het Britse establishment probeerde te slopen? Hij had vast ook niet bedacht dat hij dertig jaar later het lachertje van een Nederlands zomerfestival in Biddinghuizen werd. Denken is niet voor punkers. Naar die tijden keren the Hanson Brothers terug. Dit zijproject van het grijzende Canadese NoMeansNo drietal verschilt wezenlijk van hun corebusiness. Als The Hanson Brothers omarmen ze de gabba-gabba-hey filosofie van The Ramones. Wij gokken op 50 nummers in anderhalf uur. /AvdH
Zaterdag 8 november, Merleyn, 22:00 uur, 9 euro

Film(debat) Der Baader Meinhof Komplex

De Duitse geschiedenis, dat is er een van open wonden. Via *Der Untergang*, *Sophie Scholl*, *Das Leben der Anderen* en *Goodbye Lenin* konden we daar de laatste jaren cultureel van genieten. En nu is er *Der Baader Meinhof Komplex*. Een film die schijnt af te rekenen met de romantiek die er rond terroristen Andreas Baader en Ulrike Meinhof hing. Voor de een is het verheerlijking van geweld en volgens de ander wordt het te simpel afgebeeld. Tot die laatste groep hoort oud-RAF-lid Karl-Heinz Dellwo. Die heeft inmiddels zijn straf uitgezeten en laat in Nijmegen zijn licht schijnen over deze film. Hij is er op zijn zachtst gezegd niet gelukkig mee, net als veel *Telegraaf*-lezers met zijn komst naar Nederland. Dat wordt nog spannend. /AvdH
Woensdag 12 november, Lux, 19:00 uur, 8 euro

Workshop Concertfotografie

Ze worden ook de frontsoldaten genoemd, de concertfotografen. Frisjes gaan ze de concertarena in en na een kwartiertje worden ze er door de security weer uitgedirigeerd. Met rode bezwete hoofden kijken ze op hun digitale schermpjes om te zien of die ene geweldige foto erbij zit. Na het overlijden van Lex van Rossen en het vertrek van veel fotografen uit die arena zijn Paul Bergen, Peter Pakvis, Rob Verhorst en Nijmegenaar Hans Peter van Velthoven nu de bekende namen. Jong bloed is welkom, dus die workshop concertfotografie van studenten fotovereniging De Cycloop komt als geroepen. /AvdH
Dinsdag 18 november, De Rode Laars, E2.64, 12:45 uur, zie ook www.ru.nl/decycloop

Cabaret Micha Wertheim

Nadat Micha Wertheim programma’s voor beginners en gevorderden heeft gemaakt, maakt hij nu een programma voor de grap. Hopelijk wordt het inmiddels wel begrepen, want vorig jaar liep de zaal in Roermond leeg toen Wertheim enkele grappen over gehandicapten maakte. Veel collega’s grepen de gelegenheid aan om eindelijk dat ellendige Roermond te kunnen boycotten. Als tekstschrijver voor *Dit Was Het Nieuws*, voorprogramma van Hans Teeuwen, schrijver voor NRC, *Vrij Nederland* en *DAG* (waar hij publiekelijk ontslag nam toen het blad werd opgeheven) is Wertheim alomtegenwoordig. Gelukkig blijft het Nijmeegse publiek altijd zitten. Het is de vraag of we er hem een plezier mee doen, want Wertheim heeft een broertje dood aan onverschilligheid. Nou ja, hij zal toch niet voor niks hier zijn try-out houden. /AvdH
Donderdag 6 november, De Lindenberg, 20:30 uur, 13,50 euro

Karaktervolle locaties

Studiecentrum Soeterbeeck

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeeck
of bel: 0486 - 417 450

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

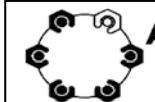
Het wildseizoen is begonnen

www.ru.nl/facultyclub
of bel: 024 - 361 1282

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

AC-HOP

VAKBOND EIGENTIJD
IN ONDERSTEUNING EN
BELANGENBEHARTIGING
WWW.AC-HOP.NL

Gezocht
Het Nijmeegs Universitair Kamer-
koor Audite Nova zoekt goede
zangers. Kom eens langs.
Informatie en contact:
www.auditenova.nl.

...

Het IDFA, Internationaal Docu-
mentaire Festival Amsterdam,
van 20 t/m 30 november zoekt
vrijwilligers. ellen@idfa.nl

...

...

Gevraagd voor drie tienerdochters
van medisch specialist iemand
die voor **opvang** uit school
(ca 15-19 uur) wil zorgen
(Nijmegen-Oost), 2-3 dagen p.w.
06-20016460 of 024-3610335
(overdag).

Aangeboden
Ars Aequi jaargangen 1986
t/m 2000 gratis af te halen.
Bij belangstelling mailen:
m.cantore@hotmail.com.

*Valdin all-inclusive, keuze
10 voor- hoofd- nagerechten
Inclusief drank voor € 32,50*

Drie mooie zalen voor vergade-
ringen, lezingen, presentaties,
jubilea's, promoties en personeels-
feesten. Ook hebben we een mooi
dakterras voor recepties. Op ons
terras kunt lunchen en dineren.
Laat eens vrijblijvend een offerte
maken.

Van Peltlaan 4
024-3556902
www.valdin.nl
info@valdin.nl

Ja,

ik wil een

baantje

en ik ben

handig

met

computers

Bij OGD werken ruim
700 studenten en
afgestudeerden.
Solliciteer online of
bel voor een (bij)baan
in de ICT.

040-2464055
info@ogd.nl
www.ogd.nl

Delft Amsterdam Utrecht
Eindhoven Enschede

Gezocht: Onderzoeksassistent(e) Psychologie

Drs. Jaap Hollander (van het IEP te Nijmegen) zoekt - op freelance basis - een ouderejaars student psychologie als onderzoeksassistent(e).

Taken:

1. Statistisch onderzoek denkstijltest MPA MindSonar.
2. Statistische verwerking N=1 studies.
3. Methodologisch advies.
4. Contact onderhouden met COTAN.
5. Wat zoal ter tafel komt aan onderzoeksvragen.

Tijden: Denk aan 1 of 2 dagen per week, flexibele werktijden. **Start:** per direct. **Beloning:** in overleg. **Graag iemand met:** 1. Liefde voor statistiek en onderzoek. 2. Praktische en communicatieve attitude. 3. Bereidheid om dit minimaal 2 jaar te doen. 4. Woonplaats Nijmegen of omgeving. **Contact:** Secretariaat IEP, Marije Leenders. Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 15.00 uur. Telefoon: 024-3230837, e-mail: m.leenders@iepdoc.nl

EVSSTUDENTEN SYMPOSIUM

bedrijfsleven & ontwikkelingslanden
business as usual?

Denk mee over de rol van het
bedrijfsleven in armoedebestrijding
en schrijf je in voor een van de
masterclasses.

datum
ZA 22 NOVEMBER 08 / UTRECHT
aanmelden
WWW.EVERTVERMEER.NL

Restaurant **VURRUKKULLUK**
te Nijmegen zoekt:

Medewerker bediening m/v

en

Spoelhulp m/v
(vanaf 17 jaar)

Vul het sollicitatieformulier in op
www.vurrukkulluk.nl/banen

1000
proefschriften
per jaar

IPSKAMP
GRAFISCHE SPECIALISTEN

www.ppi.nl
St. Annastraat 22, 6524 GC Nijmegen
Tel. 024 360 09 58, nijmegen@ppi.nl

NIJMEGEN
Heidebloem-
straat 171

Unieke kans voor
starters!

Fraai 3 kamer appartement op de 12e en tevens boven-
ste woonlaag. De situering op de bovenste woonlaag
geeft werkelijk een panoramisch weids uitzicht. Het
appartement is gelegen nabij de universiteit, zieken-
huizen en het Goffertpark. Het centrum alsmede het
natuurgebied Heumensoord zijn dichtbij. **Indeling:**
entree, hal en toilet. Zeer lichte woonkamer. Badkamer
met douche en v.w., 2 ruime slaapkamers, nette en
eenvoudige keuken. Binnenkort voorzien van nieuwe
kozijnen en isolatieglas betaald door verkoper. **Algemeen:**
•Bouwjaar: 1956. •Inhoud: 190m². •Woonoppervlakte: 65m².
• Voorzien van lift; • berging met elektra op de begane
grond;

Vraagprijs: € 163.500,- k.k.
Aanvaarding: in overleg

Tel.nr. 024-3606060
www.jacobs-makelaardij.nl

Makelaar hypotheek en onroerend goed

StudentenraadActueel

Overall printen, kopiëren en gebruik maken van computers Verbetering van de voorzieningen op de campus

Eén van de grote problemen van de USR is dat de samenstelling van de raad praktisch elk jaar volledig veranderd. Het wordt dan moeilijk om initiatieven die meerdere jaren lopen te ontwik- kelen. Toch is het precies dit dat de USR van vorig jaar heeft gedaan. Door middel van een enquête en enkele notities hebben ze praktische problemen op de universiteit proberen bloot te leggen. Nu is het aan de nieuwe USR om deze problemen aan te pakken.

Veel studenten ervaren het als een probleem dat ze niet overal op de universiteit op computers kunnen inloggen. Ook is per faculteit het print- en kopieer- systeem verschillend. Zie hiervoor tabel 1.

moeten printen, is misschien nog niet het meest fundamentele probleem. Voor studenten buiten de opleiding of faculteit is het vaak onduidelijk via welke kanalen een opleiding belangrijke berichten onder studenten verspreidt. Ook is de omvang van keuzevakken niet gelijk op alle faculteiten en heeft iedereen op andere momenten de mogelijkheid om keuzevakken te volgen. Hierdoor is het regelmatig niet mogelijk om vakken van andere faculteiten in het vaste curriculum in te voegen en kan een student zich alleen breed ontwikkelen door vakken te volgen buiten zijn vaste studieprogramma. Daarom streeft de USR ernaar dat de universiteit meer een geheel wordt. Voor studenten zal de op- leiding of de faculteit het centrum van hun studie

Faciliteiten per faculteit: elke kleur symboliseert een systeem

Faculteit	Inloggen	Kopiëren	Printen
FdM			
FdR			
FSW			
FNWI			
FMW			
FRW/FdT			
FdF			
FdL			

Tabel 1: overgenomen uit de notitie 'Randvoorwaarden Uniformering Onderwijs Radboud Universiteit'

Door al deze verschillende systemen kunnen studenten niet op elke faculteit van alle diensten gebruik maken. Dit is een kwalijke zaak. Zeker omdat onze universiteit studenten probeert te stimuleren zich breed te ontwikkelen. Het volgen van vakken op andere faculteiten kan daarvan een invulling zijn.

De notitie van de USR komt niet zomaar uit de lucht vallen. Zij sluit aan op een eerdere notitie van het College van Assessoren waarin aanbevelingen worden gedaan om studenten de mogelijkheid te geven zich multidisciplinair te ontwikkelen in een academische omgeving. Het doel van beide notities is om een dusdanig klimaat te creëren dat opleidin- gen interdisciplinariteit bevorderen en dat studie- vertraging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dat studenten per faculteit op een andere manier moeten inloggen of dat ze met een ander pasje

blijven, maar op elk niveau van de organisatie moet er oog zijn voor de diversiteit die we hier op de campus herbergen. Dit is niet alleen goed voor de individuele student, maar ook voor de universiteit als geheel. Misschien wordt de Radboud Universi- teit dan echt één in weten.

Er zijn veel verbeterpunten naar voren gekomen het afgelopen jaar. De belangrijkste punten die de USR dit jaar wil gaan aanpakken zijn:

- Eén inlogstelsel voor alle computers op de campus
- Eén betaalsysteem voor printen, kopiëren en de kantines
- Meer eenheid in de manier waarop een opleiding met studenten communiceert
- Vaste periodes waarin studenten keuzevakken kunnen volgen

USR-kamer tegenwoordig op de Thomas van Aquino highway!

Op de plaats waar de grond voorheen regelmatig bezaaid lag met haar en stukjes wax is nu een heuse USR-kamer verzezen. Het was de plek waar je misschien wel dagelijks langs liep, maar zelden tot nooit naar binnen ging. Het gros van de studenten knipt zijn haar namelijk óf ergens in de stad, bij de dorpskapper in de woonplaats van pa en ma, óf natuurlijk gewoon niet.

De kapper is niet meer en de kamer, **gesitueerd naast T.v.A. 3**, heeft een doorstart gekregen als 'Universitaire Studentenraad-kamer' (USR-kamer). Het is van buiten nog nauwelijks te zien, maar hier ligt toch echt het kloppend hart van de Nijmeegse studentenmedezeggenschap. Al vele vergaderingen hebben plaatsgevon- den aan de grote tafel.

We zijn inmiddels hard bezig de ka- mer de allure te geven die ze ver- dient. Zo zullen op één van de drie ramen die de kamer rijk is de letters U, S en R worden gedrukt. Ook zal het studentikoze aspect wat meer worden benadrukt, weliswaar tot een bepaalde grens natuurlijk. De USR is namelijk een orgaan dat op alle niveaus van de universiteit werkt. Dankzij deze kamer hebben we nu ook de mogelijkheid individuele stu- denten te ontvangen.

Hiervoor zijn speciale inloopuren: elke woensdag in de middagpauze van 12.30 tot 13.30 uur. Twee leden van de USR zijn dan aanwezig om vragen te beantwoorden of informa- tie te geven.

Studentenraad Actueel wordt u aangeboden door de Universitaire Studentenraad.

usr@student.ru.nl
www.ru.nl/usr

Voorlichtingsbijeenkomst
NWO-subsidie

Op 20 november van 10.00 - 11.30 uur organiseert MSO een voorlichtingsbijeenkomst voor potentiële kandidaten Mozaïek, de NWO-subsidie voor talentvolle allochtone afgestudeerden. Zowel van de zijde van NWO als door één of twee laureaten wordt men geïnformeerd over de aanvraagprocedure. Plaats: Thomas van Aquinostraat 4.00.05 Informatie: Ivo Schrijer (i.schrijer@mso.ru.nl)

Day of the International Student

On Saturday 8 November, the 3rd edition of the Day of the

International Student takes place, 'DIS 2008'. The goal of DIS 2008, around the theme of Connecting Cultures, is to bring together international students studying in the Netherlands and offer them a useful and unforgettable experience. This national event will take place in the World Forum in the Hague. Registration costs €12.50. In return students will receive admission to the World Forum, a free DIS T-shirt, drinks, dinner and a big party as well as a discount on the entrance fee to Madurodam and Panorama Mesdag. For more details check the site www.dis2008.nl.

advertenties

Zoek je een kamer/etage!

Het Woonburo Nijmegen
Bloemerstraat 19
Tel (024) 322 27 83
www.woonburo.nl

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen
Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen
Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen
Tel. 024-3817161

Nieuwgezicht

Naam Thecla Ettema
Leeftijd 41
Was Projectleider Universiteitsbibliotheek TU Delft
Is Afdelingshoofd Informatiediensten aan de Universiteitsbibliotheek (1,0 fte)
Sinds 1 september 2008

Van de ene universiteitsbibliotheek naar de andere. Waarom deze overstap?
"Ik heb jarenlang met plezier in de bieb van de TU Delft gewerkt, maar was toe aan een nieuwe uitdaging. Deze baan is een logische stap in mijn carrière. Het geeft me bovendien de kans om terug te keren naar Gelderland, waar ik ben geboren en getogen."
Wat vind je zo uitdagend aan het bibliotheekwezen?
"Eigenlijk is het gek dat ik in het bibliotheekwezen ben beland. Ik ben afgestudeerd scheikundige. Via de automatisering kwam ik hierin terecht en het fascineert me enorm. Het traditionele beeld van de bibliotheek waar je een boek uit de kast haalt, dekt de lading niet meer. De studenten die hier komen veranderen en de bibliotheek moet zich daaraan aanpassen. We moeten automatiseren, richting een digitale bibliotheek, maar we mogen het fysieke niet helemaal kwijtraken. Door mee te gaan met de tijd proberen we de ideale omgeving te creëren voor de studenten."
Je bent net van Delft naar Nijmegen verhuisd. Hoe bevalt dat?
"Ik heb dertien jaar in de Randstad gewoond en dat was ik echt zat. Ik vind het niet zo'n leuke leefomgeving. Nijmegen mag dan anderhalf keer groter zijn dan Delft, toch lijkt het of de mensen hier meer ruimte om zich heen hebben. In Delft fietste ik 's ochtends met mijn dochters door industriegebied naar werk en school. Nu fietsen we door de weilanden. Heerlijk vind ik dat!"

Algemeen

Themamiddag Studiemotivatie
18 november, 13.30-16.30 uur: themadag over studiemotivatie AKKUraatd, ism facultaire medezeggenschap. Inleiding Plaats: Linneusgebouw 3. www.akkuraatd.nl/debat

Dubbel Q-concert; QHarmony en Quadrivium
16 november, 14.30 en 16.30 uur: gecombineerd concert door het Nijmeegs harmonieorkest QHarmony en het Eindhovens Studenten Muziek Gezelschap Quadrivium. Locatie: 'de Schakel' in Wijchen. www.qharmony.nl

Studentenkerk, Erasmuslaan 9A
Elke woensdag, 12.45 uur: Taizéviering
6 november, 19.00 uur Bijbel voor beginners.
9 november, 9.00 a.m. Roman Cath. Mass
11.00 uur: 1e viering 'God als geheim'.
11 november, 18.00 uur: Soeplezing, de geloofsbelijdenis van Roelof de Wijckerslooth
19.30 uur: Bijbel creatief.
12 november, 19.30 uur: Viering Taizé.
13 november, 12.30 uur: Roze lunch.
16 november: 9.00 a.m. Roman Cath. Mass
11.00 uur: 2e Viering 'God als geheim'.
17.00 uur: Anglican Church.
17 november: 19.00 uur: Omgaan met rouw en verdriet.
19.30 uur: Jongeren Meditatie Groep.
Opgeven vóór 18 november voor de Mini-pelgrimage in Nijmegen, op vrijdag 21 november.
19.00 uur: Avondgebed, Jacobsskapel, Glashuis 4
19.30 uur: wandeling in stilte langs de Waal. Afsluiting in de Jacobsskapel met het zingen van liederen uit Iona en Taizé.

* opgeven van tevoren.
www.ru.nl/studentenkerk

Lezingen

Soeterbeeck Programma
12 november, 19.00, i.s.m. Cultuur op de Campus en Moslim Studentenvereniging: Film en debat: Le Grand Voyage, CC 3. www.ru.nl/soeterbeeckprogramma

Han Fortmann Centrum

7 november, 20.00 - 22.00 uur: Lezing 'Het graf van Jezus en het authentieke christendom' door drs. Jacob Slavenburg. Plaats: Erasmuslaan 15, kosten voor studenten: 7,50 euro
9 november, 12.00 – 18.00 uur: Dag van de spirituele film, thema 'Spiritualiteit van de Verzoening'. Plaats: Filmhuis LUX, Kosten voor studenten: 18,- euro bij voorinschrijving www.hanfortmanncentrum.nl

Science Café

19 november, 20.00 uur: 'Ik consumeer dus ik besta'. Een avond over (on)duurzaam consumeren. Café Shamrock, Smetiusstraat 17.

Lunchbijeenkomst docentschap ontwikkelen

20 november, 12.30-14.00 uur: Seminar 'Zoveel docenten, zoveel manieren?', bestemd voor docenten, opleidingscoördinatoren, studentleden van opleidingscommissies en andere geïnteresseerden. Plaats: Huize Heyendaal, Geert Grooteplein 9. www.ru.nl/iowo/actueel/recent/ru-seminar_20/

Studenten

Uitslag Studentensporter van het Jaar
18 november, 20:00 uur: Sporter van het Jaar -verkiezingsuitslag. Nominaties op www.nssr.nl. Plaats: Sportcafé, USC, Heyendaalseweg 141

Studentenwintersport in Valmorel

Inschrijven tot 26 november op www.studentenwintersport.nl

Make a Move Nijmegen

11 november: 'The Future is Yours!' biedt eerste- en tweedejaarsstudenten de kans om een duidelijk beeld te vormen over zijn of haar kwaliteiten.
13 november 'Make a Business' informeert studenten over ondernemerschap aan de hand van workshops, presentaties en ervaringsverhalen. www.makeamove.nl/nijmegen

Cultuur

Cultuur op de Campus
18 november: workshop Concertfotografie
18 november: Country-Noir: Okieson
20 november: Theatergroep Ponies speelt Kaas en de Evolutietheorie
21-27 november: Wintertuin op de campus: met o.a. Wintertuincolleges van Leon Verdonshot, Tygo Gernandt en Abdelkader Benali, Met Letters Vreten en Met Poetracks Jr. www.cultuuropdecampus.nl

Benoemingen

Mr. Frits Beekhoven van den Boezem (Rhenen, 1969) per 1 september benoemd tot hoogleraar Onderneming en Financiering.

Mw. Mr. N. (Mop) van Tiggele – van der Velde (Rotterdam, 1967) is per 1 september benoemd tot hoogleraar Verkeersrecht (Rechten)
Dr. T.M. (Tom) Heskes (Nijmegen, 1966) is per 1 oktober benoemd tot hoogleraar Kunstmatige intelligentie (FNWI)
Dr. D.C. (Daniel) Aronson (Amsterdam, 1953) is per 1 oktober benoemd tot hoogleraar Heelkunde, in het bijzonder Kinderchirurgie (UCM St Radboud)
Mr. F.W.J.M. (Freek) Schols (Heerlen, 1971) is per 1 november benoemd tot hoogleraar Privaatrecht, in het bijzonder Notarieel recht (Rechten)
Mw. dr. D.A.T. (Daniela) Müller (Aschaffenburg, 1957) is per 1 januari benoemd tot hoogleraar Kerkgeschiedenis en geschiedenis van het Christendom (Religiewetenschappen)

Oraties & Promoties

10 november, 13.30 uur: promotie mw A.V. Fishchuk (FNWI) 'Theoretical study of open-shell van der Waals'.
10 november, 15.30 uur: promotie L.C. Jdira (FNWI) 'Electronic properties of semiconductor quantum dots: a scanning tunneling microscopy and spectroscopy study'.
11 november, 15.00 uur: afscheidscollege prof. dr. J.A.F.J. De Visscher (Filosofie) "HONNI SOIT QUI SYMBOLES Y VOIT" Over een hedendaagse afwijzing.
12 november, 10.30 uur: promotie mw drs. S. Heemskerk (Med.Wet.) 'Inducible nitric oxide synthase in septic acute kidney injury'.
12 november, 15.30 uur: promotie drs. W.S. Tuil (Med.Wet.) 'IVF and Internet. Evaluation of an Interactive Personal Health Record for IVF Patients'.
13 november, 10.30 uur: promotie mw drs. J. Huitink (Filosofie) 'Modals, Conditionals and Compositionality'.
13 november, 13.30 uur: promotie drs. G.P. de Jong (Man.Wet.) 'Doen alsof er niets is. Sociologische gevalsstudie over een kerkelijke gemeente als dynamische configuratie'.
13 november, 15.30 uur: promotie mw drs. M.C. Vonk (Med.Wet.) 'Systemic sclerosis: assessment and treatment. Tight control in a tight disease'.
14 november, 15.00 uur: afscheidscollege prof. dr. C.P.F. van der Staak (Soc.Wet.) 'Alleen met een brandend geduld'.
17 november, 13.30 uur: promotie drs. B.J. Keulers (Med.Wet.) 'Computer-based patient education. Its potential in general and plastic surgery'.
19 november, 13.30 uur: promotie drs. S.E.M. Dormans (Man.Wet.) 'Narrating the city. Urban tales from Tilburg and Almere'.
19 november, 15.45 uur: oratie prof. dr. ir. D.A. van Leeuwen (Letteren) 'Spraketechnologie: In de toekomst was alles beter'.

Schaatsencursussen Sportcentrum

Op verschillende niveaus wordt schaatsles gegeven op maandag, woensdag- en donderdagavond op de ijsbaan Triavium in Dukenburg. (www.triavium.nl).
Inschrijven via de balie sportcentrum. www.ru.nl/usc

Werkzaamheden 'Rondje Heijendaal'

Binnenkort zullen de echte werkzaamheden van 'Rondje Heijendaal' gaan beginnen. Op dit moment is de Kapittelweg al eenrichtingsverkeer in verband met het verleggen van kabels en leidingen. De werkzaamheden aan de Heijendaalseweg beginnen vermoedelijk in december, dan wordt ook hier eenrichtingsverkeer ingesteld.
Meer informatie: www.nijmegen.nl/rondjeheijendaal

Onderwijs Tandheelkunde zoekt patiënten

Door een toename van het aantal klinische studenten kunnen in de onderwijspraktijk van Tandheelkunde en Mondhygiëne meer patiënten worden ingeschreven. In principe kunnen alle behandelingen uitgevoerd worden. Vragen over de behandelmogelijkheden, de duur van de behandeling en de (lagere) kosten die behandelingen met zich meebrengen kunnen beantwoord worden door een tandarts op de polikliniek. Voor een kosteloos en vrijblijvend advies kan men een afspraak maken bij de polikliniek: 024-3614126, Philips van Leydenlaan 25.

Vacatures

Kijk voor vacatures en uitgebreide informatie op: www.ru.nl/vacatures

Deze week onder meer:

- Coördinator Postdoctorale Opleiding Ontwikkelingsstudies (o,8 fte)
- **Faculteit der Sociale Wetenschappen**
- Service Level Manager (1,0 fte)
- **Universitair Centrum Informatievoorziening**
- Junior Onderzoeker (1,0 fte)
- **Instituut Toegepaste Sociale wetenschappen**
- Full Professor of Theory of Molecules and Matrials (1,0 fte)
- **Faculty of Science**

* Voor interne vacatures, kijk op www.radboudnet.nl/vacatures

Colofon

Vox is het tweewekelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Redactie-adres: Comeniuslaan 6. Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen. Tel: 024-3612112.

Fax: 024-3612874.

E-mail: redactie@vox.ru.nl. E-mail Vox Campus: voxcampus@vox.ru.nl

studenten: www.voxlog.nl

medewerkers: www.radboudnet.nl/vox-online

Redactie: Chris-Jan van der Heijden (hoofdredacteur), Carin Bökkerink (Vox Campus), Paul van den Broek, Anne Dohmen (eindredactie), Rob Goossens, Marjolein Pijnappels, Martine Zuidweg

Medewerkers: Stephan L. Borggreve, Walter Breukers, Anouk Broersma, Bregje Cobussen, Jacqueline van Dongen, Jaap Godrie, Fieke den Hartog, Alex van der Hulst, Roel Neijts, Romy van den Nieuwenhof, Oscar Paling, Sid Schaeken, Renée van de Schans, Ilse Schuurmans, Teun Verberne, Ruud Vos, Ron Welters, Anna van de Weygaert

Columnisten: Mgt

Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar, Gerard Verschooten
Illustraties: Merlijn Draisma, Miesjel van Gerwen, Ton Meijer (graphics), Michiel Visselaar, Ruud Vos
Redactieraad: prof. dr. C.C. van Baalen, M.B.W. ter Berg, drs. R. van den Brink, dr. E. Denessen, S.C.W. ter Hart, prof. dr. R.S.G. Holdrinet, W. Scholten, prof. mr. P.J.P. Tak, J. de Vos

Vormgeving en opmaak: Nies en Partners bno, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet 023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.com. Redactie Vox 024-3612112, advertentie@vox.ru.nl.

Abonnementen: Personeelsleden, studenten: € 25,-. o.v.v. student- of personeelsnummer
Overigen: € 35,- over te maken op gironummer 2367526 t.n.v. Stg. KU Radboud Universiteit Nijmegen Vox.

Adreswijzigingen: Abonnementenadministratie Vox, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen, tel: 024 - 3615984
Druk: Thieme MediaCenter Nijmegen

Illustratie omslag: Visselaar en Sixma

Vox Campus

Mededelingen of berichten voor Vox Campus kunt u sturen naar: voxcampus@vox.ru.nl
De deadline voor het aanleveren van berichten in Vox Campus is woensdag om 14.00 uur in de week voor verschijning. De volgende Vox verschijnt op 20 november

VOXBACKSTAGE

Wat? **Electoraal zuipen bij de Nacht van het Witte Huis**
Waar? **LUX, zaal 7**
Wanneer? **Dinsdag 5 november van 22.00 uur tot 10.00 uur: het klokje rond**

Waarom thuisblijven met chips, cola en **Philip Freriks**, als je ook met geëngageerd Nijmegen twaalf uur non-stop de strijd tussen de presidentskandidaten kunt volgen? Bij binnenkomst mogen we een Obama- of McCain-button opspelden en stemmen op onze favoriet. Burgemeester **Thom de Graaf**, (hier politiek correct zijn stem aan het afdekken): "Laten we wel wezen, iedereen is toch voor Barack Obama." Dat zien we ook aan de buttons; tot ontevredenheid van de laatkomers is er binnen *no time* geen Obama-speld meer te krijgen. LUX loves Obama. *Yes we can!*

Achter in de zaal vinden we **Jan en Ria**, ontwikkelingswerkers vervuld van liefde voor Obama of eigenlijk heel donker Afrika. Ria is wat opgewonden en het is afwachten of ze de ochtend haalt. "We gaan het proberen. Dit is iets wat we met meer mensen willen meemaken."

Gespreksleider **Piet-Hein Peeters** weet wel hoe hij wakker moet blijven. Vergezeld door een biertje en een Triple Dog met zuurkool, dreigt hij: "Als jullie maar garanderen dat ik niet op die klote-achterpagina van *Vox* kom."

Net voordat we écht misselijk worden van het zuurkoolaroma (bedankt, Piet-Hein) en de *election*-overdosis, geven **Jordy en Tim** een laatste shot. Tim: "De Nederlandse McCain? Balkenende natuurlijk. Hij is dan geen Vietnamveteraan, maar heeft bij de woudlopers vergelijkbare ervaring opgedaan." Wakkerhouders vanavond zijn de eerste 'zwarte' Radboud-alumnus **Leon van der Zanden** en polemoloog **Leon Wecke**. "Acht jaar Bush is ideaal voor een polemoloog, het levert een hoop werk op." De 'teleurstelling' van deze gedreven 80-plusser nu Bush' oorlogspolitiek niet voortgezet wordt ("Ik had nog nooit zoveel werk"), blijft een slaapkamergeheim. Alleen de studenten en Jan en Ria zien het ochtendgloren fris tegemoet.

Janneke heeft Obama's power in levende lijve ondervonden. "Veel charisma, maar wel erg veel *catchy phrases*. Ik hoop dat 'ie het waarmaakt." Dat hopen Yasemin en haar psychologievriendinnetjes ook, al weten ze niet wát precies moet worden waargemaakt. "Naja, ik ben voor Obama, tijd voor *change*, weetjewel."

Negen uur – ontbijttijd. Organisatoren **Maurice** en **Marieke** grijpen naar een welverdiende donut. Obama-lover **Leanne** heeft het *American breakfast* niet nodig om wakker te blijven na de overwinningssrush. "Echt een emotioneel moment. Mooie speech, al dacht ik bij zijn zoveelste 'Yes we can', jááháá, we can..." /AD, RN

Burgemeester Thom de Graaf

Leon Wecke

Piet-Hein Peeters

Cabaretier Leon van der Zanden

Jan en Ria

Jordy en Tim

Leanne (I)

Organisatoren Maurice en Marieke

Janneke

VOXBACKSTAGE

Wat? **Electoraal zuipen bij de Nacht van het Witte Huis**
Waar? **LUX, zaal 7**
Wanneer? **Dinsdag 5 november van 22.00 uur tot 10.00 uur: het klokje rond**

Waarom thuisblijven met chips, cola en **Philip Freriks**, als je ook met geëngageerd Nijmegen twaalf uur non-stop de strijd tussen de presidentskandidaten kunt volgen? Bij binnenkomst mogen we een Obama- of McCain-button opspelden en stemmen op onze favoriet. Burgemeester **Thom de Graaf**, (hier politiek correct zijn stem aan het afdekken): “Laten we wel wezen, iedereen is toch voor Barack Obama.” Dat zien we ook aan de buttons; tot ontevredenheid van de laatkomers is er binnen *no time* geen Obama-speld meer te krijgen. LUX loves Obama. *Yes we can!* Achter in de zaal vinden we **Jan en Ria**, ontwikkelingswerkers vervuld van liefde voor Obama of eigenlijk heel donker Afrika. Ria is wat opgewonden en het is afwachten of ze de ochtend haalt. “We gaan het proberen. Dit is iets wat we met meer mensen willen meemaken.” Gespreksleider **Piet-Hein Peeters** weet wel hoe hij wakker moet blijven. Vergezeld door een biertje en een Triple Dog met zuurkool, dreigt hij: “Als julie maar garanderen dat ik niet op die klote-achterpagina van *Vox* kom.” Net voordat we écht misselijk worden van het zuurkoolaroma (bedankt, Piet-Hein) en de *election*-overdosis, geven **Jordy** en **Tim** een laatste shot. Tim: “De Nederlandse McCain? Balkenende natuurlijk. Hij is dan geen Vietnamveteraan, maar heeft bij de woudlopers vergelijkbare ervaring opgedaan.” Wakkerhouders vanavond zijn de eerste ‘zwarte’ Radboud-alumnus **Leon van der Zanden** en polemoloog **Leon Wecke**. “Acht jaar Bush is ideaal voor een polemoloog, het levert een hoop werk op.” De ‘teleurstelling’ van deze gedreven 80-plusser nu Bush’ oorlogspolitiek niet voortgezet wordt (“Ik had nog nooit zoveel werk”), blijft een slaapkamergeheim. Alleen de studenten en Jan en Ria zien het ochtendgloren fris tegemoet. **Janneke** heeft Obama’s power in levende lijve ondervonden. “Veel charisma, maar wel erg veel *catchy phrases*. Ik hoop dat ‘ie het waarmaakt.” Dat hopen Yasemin en haar psychologievriendinnetjes ook, al weten ze niet wát precies moet worden waargemaakt. “Naja, ik ben voor Obama, tijd voor *change*, weetjewel.” Negen uur — ontbijttijd. Organisatoren **Maurice** en **Marieke** grijpen naar een welverdiende donut. Obama-lover **Leanne** heeft het *American breakfast* niet nodig om wakker te blijven na de overwinningsrush. “Echt een emotioneel moment. Mooie speech, al dacht ik bij zijn zoveelste ‘Yes we can’, jááháá, we can...” /AD, RN

